

ОСИГУРАЊИКА

ГОДИНА XLII • БРОЈ 1 • БЕОГРАД, 15. ЈАНУАР 2011. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Усвојене измене и допуне
Закона о ПИО
**РЕФОРМЕ БИЛЕ
НЕМИНОВНЕ**

Обуке и тренинзи
запослених у РФ ПИО
**ПРИМЕЊИВАТИ
СТЕЧЕНА ЗНАЊА**

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

Atomska Banja
ГОРНА ТРЕПЧА

- 10 % popusta u zimskom periodu,
- Mogućnost plaćanja na 5 rata
- Na 10 pensiona, 11-ti gratis

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Празници су били и прошли, те су се они који раде, углавном невољно, вратили на посао. Већина је имала на располагању само неколико густо испланираних слободних дана у које је требало сместити све: време за празновање, за завршавање недовршених послова, сусрете са пријатељима, за одмор, породичне светковине, евентуално скраћене варијанте путовања. Није ни чудо што се након тога већина нас осећа изнурено уместо полетно и одморно. А још кад помислимо на паре које смо експресно потрошили и на пар килограма што смо их истом брзином зарадили...

Али, кад је о килограмима реч, постоји и нешто утешно. Стручњаци нам све чешће препоручују један лак а вишеструко здрав и користан начин да се ослаби. Можда не брз и ефикасан као они на рекламама, али зато са много мање одрицања и много више задовољства. Научници, лекари и стручњаци за душу свих врста кажу – смејте се! Прецизно бројање оних који су се тиме бавили показује да се одрастао човек у току дана насмеје просечно 17 пута, што је мало. Ако бисмо се засмејали стотинак пута дневно, постигли бисмо исти

ефекат као да смо се бавили спортом петнаест минута. Тако бар пише у новим студијама које откривају шта се све догађа у нашем телу кад се смејемо.

По њима, смех важи за мало чудо које се одвија у организму. Поред тога што подмлађује срце и мозак, смех, тврди се, смањује бол, јача крвне судове, убрзава постоперативни опоравак, повећава одбрамбену моћ. Дакле, ако сте депресивни, лакше се разболите, а уколико спадате у веселјаке, ваш имуни систем ће се „разиграти“ и боље ће вас бранити. Кад одјекне, смех се шири као талас, смирује нерве и олакшава сан, поправља опште расположење, боље снабдева мозак кисеоником, па осим што је боље расположен, човек је луциднији и бистријих мисли. Смех доноси радост, зближава људе и живот чини пријатнијим и лакшим. Зато се у многим земљама терапија смехом користи као допуна у лечењу неких болести.

Те тако, иако празници немају магичну моћ да нам преокрену живот и улепшају будућност, има нешто што увек можемо да учинимо сами за себе.

М. Јовановић

Богови им наденули име

Календар је свима заједнички, али се месеци не зову свуда исто.

Јануар, месец почетка, има дугује римском богу са два лица – Јанусу. Јануар се код Срба, као и код још неких Словена назива и богојављенски месец, сечењ и сечко, а у старосрпском и коложег.

Фебруар је други по реду, али је у старом Риму (римски календар) био последњи месец у години. Назива се још сртењски месец и вељача.

Март је добио име по римском божанству рата – Марсу, па се зато овај месец сматра нарочито повољним за војна дејства. У старом Риму био је први месец у години. Март се код неких словенских народа, као и код Срба, назива још и благовештењски месец, марта, ожујак, а у старосрпском и дерикожа.

Април је назван по римској богињи Афродити. Код неких народа носи назив травањ, јер је то доба године кад трава озелени. За 1. април многи грађани се забављају причањем првоаприлских шала.

Пети месец у години – мај име је добио по Маји, староиталској богињи природе, плодне земље и биљака. Мај се код Срба и још неких словенских народа назива и царски месец, свибањ, цветник и цветаљ.

Јун је, пак, име добио по римској богињи и краљици неба, заштитници венчања – Ју-

JANUARYE

нони. Назива се још и петровски месец, црвеник, липањ, а у старосрпском и трешњар.

Месец јул има можда најчувеније име – назван је по императору Јулију Цезару, који се родио тог месеца. Неки га зову и илински месец, горешњак, жарки, српањ и жетвар.

Осми месец, август, од реформе римског календара зове се по првом римском императору Октавијану Августу. Он је додао по један дан августу и јулу (узевши од фебруара). Август се назива још и госпођински месец, коловоз и гумник.

Назив септембар води порекло од латинског „септем“ – седми месец римског календара. Септембар је још и михољски месец, рујан и гроздобер.

Октобар је био осми месец римског календара, на латинском „окто“. Назива се још и митровски месец, листопад и шумопад.

Новембар је сада једанаести месец, а назван је по латинском „новем“ јер се тако звао девети месец римског календара. Зову га и мратињи месец, груден и студени.

Децембар, сада последњи, некада је био девети месец римског календара, „децем“. Словенски народи га зову још и божићни месец, просинац и коледар.

Р. Милојевић

СУСРЕТ МЕНАЏМЕНТА ФОНДА СА НОВИНАРИМА

Велико интересовање представника медија

Директорка РФ ПИО, Драгана Калиновић, и заменик директора Фонда, Зоран Јосиповић

Све бољи резултати

Прошле године примљено укупно 630.000 разних захтева за остваривање права из ПИО, а решена 561.000, или скоро 90 одсто

– Боља ефикасност Фонда значи да људи краће чекају на решења, односно на исплату прве пензије, и то је оно на чему непрестано инсистирамо. Постигли смо да се сада 65 одсто свих решења доноси у законском року од два месеца, а у Филлијали Београд тренутно је просек чекања на решење 38 дана. Међу оних 35 одсто захтева који тренутно на решавање чекају дуже од законског рока многи имају неки системски проблем који не може брзо и једноставно да се реши, а често и не зависи од наше институције – рекла је Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, на састанку са новинарима почетком године.

Иако је прошле године смањен број запослених у Фонду за 12,6 одсто, а обим посла повећан, ипак су, уз посебно уложене напоре, остварени солидни резултати:

– У 2010. години примљено је укупно 630.000 разних захтева за остваривање права из ПИО, а решена је 561.000 захтева, што је скоро 90 одсто. У поређењу са 2009. годином, примљено је за два одсто више захтева, број решених захтева је већи за девет процената, а број оних који су пренети у следећу годину смањен је за половину. Дневно решава-

ње захтева по референту повећано је са шест на осам предмета – нагласила је директорка Калиновић.

Ни лекари вештаци нису заостајали са решавањем захтева за медицинско вештачење:

– Примљено је укупно 130.000 оваквих захтева, а решено 110.000. Више од 60 одсто свих захтева било је за остваривање инвалидске пензије, док су се остали односили на туђу помоћ и негу, телесно оштећење, или су у питању били захтеви по међународним уговорима, или од центара за социјални рад, а негде око пет одсто су вештачења по Закону о професионалној рехабилитацији инвалидних лица, што су наши лекари почели да раде средином прошле године. Један лекар вештак годишње просечно уради између 2.300 и 2.500 предмета – објаснила је Драгана Калиновић.

Наплата доприноса

На питања новинара о високом учешћу буџетског финансирања у исплати пензија, директорка Калиновић је рекла да основни проблем представљају велика дуговања за доприносе – са каматама послодавца на име доприноса дугују око 170 милијарди динара.

– Контролу наплате доприноса обавља Пореска управа, а бољи увид и надзор над тим имаћемо када профункционалише Централни регистар – истакла је Драгана Калиновић.

Ово су прелиминарни резултати и ефекти рада основне делатности Фонда – остваривања права и исплата пензија и накнада по оствареним правима, а детаљна обрада података и анализа тек предстоје. Оно што са сигурношћу може да се каже за годину која је почела јесте да су финансијским планом предвиђена средства за уредну исплату пензија и 252 милиона динара за бесплатан опоравак пензионера, што би требало да омогући боравак у бањама за око 10.000 корисника пензија.

– Прошле године смо направили и велики искорак у корисничком сервису тако да је око четири и по милиона корисника наших услуга – осигураника, пензионера и послодавца, добило нове могућности комуникације с Фондом електронским путем. Послодавци могу на овај начин да контролишу М-4 пријаве и тиме смо максимално поједноставили и убрзали поступак за који им је раније требало и по неколико дана. На овај начин је до сада обрасце М-4 исконтролисало пет и по хиљада фирми. Грађанима је омогућено да преко сајта Фонда уз свој матични број и пин код, који узимају на нашим шалтерима (издато је више од 15.000 приступних шифара), сами контролишу да ли им послодавци редовно уплаћују доприносе. Од 1. октобра функционише и јединствени шалтер, то јест почели смо да примамо јединствену пријаву и дневно размењујемо податке са РЗЗО – нагласила је Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО.

В. Анастасијевић

ПОЧИЊЕ ПРИМЕНА ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОПИСА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ

Реформа је била неминовна

Поступно померање граница да би се избегао нагли прелаз, нов начин усклађивања пензија, повољности за пољопривредне осигуранике

Новим законским прописима које је Скупштина Србије усвојила крајем децембра за наш лист је општи преглед дао Бранислав Рашић, помоћник директора Сектора за остваривање права из ПИО у Фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

– Демографски и економски проблеми, настали још средином осамдесетих година прошлог века усложњавали су се и изискивали стална прилагођавања система пензијског и инвалидског осигурања. Нов закон је још један корак у процесу прилагођавања новим околностима. Пооштравање услова за одлазак у пензију је постало неминовност, јер је систем који се заснива на текућим доприносима такорећи сам себе појео. Повећавао се број корисника, смањивао број запослених, доприноси нису уплаћивани... Од примене последњих измена и допуна Закона о пензијском и инвалидском осигурању, 2006. године, искрсла су питања од значаја за даље функционисање система пензијског и

Бранислав Рашић

инвалидског осигурања. Реч је, заправо, о условима за стицање права из пензијског и инвалидског осигурања, стажу осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, усклађивању пензија, утврђивању висине права из пензијског и инвалидског осигурања, о статусу осигураника пољопривредника. У овом моменту треба напоменути и увођење војних осигураника у „цивилни“ систем ПИО, иако

ће се ове одредбе примењивати од 1. 1. 2012. године. То ће умањити трошкове постојања два фонда – наводи Бранислав Рашић.

Шта је промењено у делу који се тиче стицања услова за право на пензију?

– Када је реч о условима за старосну пензију, овим променама су обухваћена оба услова: старосна граница и потребан стаж осигурања, који ће се поступно подиза-

ти од текуће па све до 2022. године. Граница ће се поступно померати да би се избегао нагли прелаз. Пооштрени су и услови за остваривање права на пензију за осигуранике којима се стаж рачуна са увећаним трајањем. Овим лицима ће бити потребно више година проведених на таквим пословима да би им се за једну годину снизила старосна граница, а постепено ће се повећавати општа старосна граница са 53 на 55 година живота. Треба нагласити да ће се пооштравања, када је реч о женама, вршити поступно, тек од 2013. године када је реч о годинама стажа, а такође и када је реч о старосној граници померање почиње од 2013. године. Поред наведеног, на другачији начин је предвиђено и стицање права на породичну пензију, старосна граница ће се поступно померати по пола године на годишњем нивоу, од 2012. до 2017, тако да ће коначно за удову износити 53, а за удовца 58 година живота – објашњава помоћник директора Сектора за остваривање права из ПИО.

Нови закон за неке доноси и бољитак:

– За пољопривредне осигуранике је у Закону дата другачија дефиниција од досадашње, односно обавезно ће бити осигурани сви чланови пољопривредног домаћинства (не само носилац осигурања као до сада). На други начин је регулисано и стицање својства осигураника који обављају привремене и повремене послове. Дошло је и до промене члана 15 из ког су изузети корисници пензија. Интересантно је да је као основно право враћено право на накнаду за негу и помоћ, а корисницима породичне пензије је дата могућност да

Детаљно о свим појединостима

Реформа пензијског система започета је 2001. године. Пензијски систем од деведесетих година прошлог века прате проблеми у финансирању обавеза и дефицит у РФ ПИО. Реформу је узроковала економска ситуација у земљи, неплаћање доприноса, раст незапослености, неповољна демографска ситуација, продужење животног века, решавање проблема вишкова запослених кроз пензионисање... Разлози за доношење новог закона произлазе из нужности даљег спровођења реформе. Намера нам је да читаоце упознамо са свим појединостима новог закона, те ће и у наредним бројевима детаљно о новим појединостима у закону говорити стручњаци из Сектора за остваривање права из ПИО Фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

УСЛОВИ ЗА СТАРОСНУ ПЕНЗИЈУ						
Члан 19. закона	Осигураник - МУШКАРАЦ			Осигураник - ЖЕНА		
	Година одласка у пензију	Услови		Година одласка у пензију	Услови	
		Године живота	Најмањи стаж осигурања		Године живота	Најмањи стаж осигурања
тачка 1	2011	65	15	2011	60	15
тачка 2	2011	53г 4м	40	2011	53г	35г
	2012	53г 8м	40	2012	53г	35г
	2013	54г	40	2013	53г 4м	35г 4м
	2014	54г 4м	40	2014	53г 8м	35г 8м
	2015	54г 8м	40	2015	54г	36г
	2016	55г	40	2016	54г 6м	36г 4м
	2017	55г 4м	40	2017	55г	36г 8м
	2018	55г 8м	40	2018	55г 6м	37г
	2019	56г	40	2019	56г	37г 4м
	2020	56г 6м	40	2020	56г 6м	37г 8м
	2021	57г	40	2021	57г	38г
	2022	57г 6м	40	2022	57г 6м	38г
2023	58г	40	2023	58	38г	
тачка 3	45 година стажа осигурања					

раде и остварују уговорену накнаду на месечном нивоу у износу нижем од 50 одсто најниже основице у осигурању запослених у Србији – износи Бранислав Рашић.

Да би се избегле бројне тешкоће које су и довеле до реформе промењен је начин усклађивања пензија. Неким одредбама су отклоњене грешке, поједине су и јасније прецизиране.

– Пензије ће се усклађивати два пута годишње – 1. априла и 1. октобра. Пензије и новчане накнаде се од 1. априла и 1. октобра текуће године усклађују са кретањем потрошачких цена на територији Републике у претходних шест месеци, на основу статистичких података, с тим што се предвиђа могућност усклађивања пензија од 1. априла узимајући у обзир и раст бруто домаћег производа – ако бруто домаћи производ у календарској години реално порасте изнад четири одсто, пензија се усклађује у проценту који представља збир процента раста, односно пада потрошачких цена и процента који представља разлику између реалне стопе раста БДП и стопе од четири

процента. Прелазним одредбама Закона је предвиђено да се изузетно од 1. децембра 2010. године пензије повећавају за два одсто; од 1. априла 2011. године пензије се усклађују са кретањем потрошачких цена на територији Републике у претходна три месеца, а од 1. октобра ове и

рији Републике у претходних шест месеци и процента који представља половину реалне стопе раста БДП у претходној календарској години – додаје Рашић.

Међу новим одредбама нашла се и та да ако је осигураник, у току привремене спречености за рад, поднео

1. априла 2012. године усклађивање ће се вршити у проценту који представља збир процента раста, односно пада потрошачких цена на терито-

захтев за покретање поступка за остваривање права по основу инвалидности, или га је изабрани лекар, односно лекарска комисија, у складу

са Законом, упутила на оцену радне способности, у том случају ће Фонд обезбеђивати средства за исплату накнаде зараде због привремене спречености за рад почев од 61. дана од дана покретања поступка, уколико је утврђен губитак радне способности.

– Покретање поступка за инвалидску пензију је скраћено, тако што је уз захтев потребно поднети образац 1 попуњен од изабраног лекара, без претходне сагласности комисије здравствене установе, чиме се штеди и време и новац. Промењен је и начин израчунавања пензије одређених категорија (полициски службеници, запослени у МСП, у БИА...) и за њих више неће за израчунавање годишњег личног коефицијента бити узимана зарада, накнада зараде, односно основице осигурања од 1. 1. 1970, него од 1. 1. 1996. године. Ради спречавања злоупотреба, прописан је посебан услов за стицање права на породичну пензију у случају када је преминули осигураник или корисник у моменту закључења брака навршио 65 (мушкарац), односно 60 (жена) година живота – брачни друг може стећи право на породичну пензију под условом да

имају заједничко дете или да је брак трајао најмање две године... – објашњава помоћник директора Бранислав Рашић.

Јелена Оцић

Крагујевац најбезбеднији град

На основу истраживања спроведеног у Шумадији и Поморављу, Агенција Уједињених нација „Хабитат“ прогласила је Крагујевац најбезбеднијим градом у Србији. Прошле године у овом граду је знатно смањен број кривичних дела малолетника, а крагујевачка полиција је остварила добре резултате и у борби против трговине дрогом.

У сарадњи са Европском организацијом за безбедност и сарадњу, у Крагујевцу је спроведен велики број превентивно-едукативних акција, међу којима је најзначајнија „Полицајац у локалној заједници“. Све основне и средње школе у Крагујевцу покривене су безбедносним камерама, а ученици су под будним оком школских полицајаца.

У просеку, крагујевачка полиција интервенише пет пута дневно због нарушавања јавног реда и мира, што је најбољи просек у односу на друге градове и општине у Србији. Кажу да се у осмишљавању и реализацији пројеката у области превенције свих кривичних дела руководе мотивом „превенција испред репресије“. Крагујевац је и први град у Србији који је формирао Савет за безбедност.

Повеља за добру сарадњу

За изузетно залагање и одличну сарадњу са члановима Удружења ликовних уметника Србије (УЛУС) Гордана Вићентијевић, помоћник директора за остваривање права из ПИО у Филијали Београд (на слици лево), и Бранкица Нововић, референт у овој филијали, добиле су крајем прошле године специјалну Повељу овог удружења.

Уметници, чланови УЛУС-а, којима је сликарски прибор далеко блискији од завршавања административних послова, у овим радницама Фонда нашли су изузетну подршку, наишли на њихово пуно разумевање, тако да и ове послове обављају без проблема. Зато је Повеља коју су им доделили њихов начин да Гордани Вићентијевић, Бранкици Нововић и свим њиховим колегама изразе захвалност за помоћ и одличну сарадњу.

Избор за најградоначелника у Војводини

Покрајински секретаријат за локалну самоуправу и међуопштинску сарадњу Владе Војводине званично је, 22. децембра прошле године, заједно са Независним друштвом новинара Војводине, покренуо кампању и израду акционог плана за „Избор најградоначелника Војводине“. Према речима др Томислава Стантића, покрајинског секретара, и Динка Грухоњића, председника овог новинарског удружења, први најградоначелник биће изабран на

пролеће и то на основу прецизних и јасних критеријума, који ће потпуно уважавати европску праксу као и стање на терену.

Суштина самог пројекта је да се промовишу локални лидери који су најбоље показали да имају визију, опредељеност, страст и вештину потребне за развој својих локалних заједница, и који су успешно допринели – кроз постигнуте резултате, њиховој препознатљивости на регионалном и националном нивоу, али и шире.

С друге стране, жеља носилаца ове иницијативе је и да се у локалним самоуправама развијају вредности које ће допринети јачању локалних заједница и њихових капацитета за побољшање услова живота свих суграђана.

Ванредни конгрес синдиката

Обраћајући се новинарима на сусрету уприличеном крајем године, председник Савеза самосталних синдиката Војводине, др Милорад Мијатовић, анализирао је 2010. годину, коментаришући неке економске показатеље.

Говорећи о плановима за ову годину, др Мијатовић је за септембар најавио ванредни синдикални конгрес, уз очекивање да ће у 2011. направити нову организацију Самосталног синдиката и поставити је на темеље за ново време које је стигло.

– У свету у коме се све мења, мењамо се и ми, али ми морамо да се мењамо још брже – нагласио је др Милорад Мијатовић.

Исплата пензија

Исплата првог дела децембарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 11. јануара.

Пензионери самосталних делатности примили су целе децембарске пензије 30. децембра, а бившим пољопривредницима први део пензија за децембар исплаћен је 5. јануара.

Скупљи живот у децембру

Цене на мало робе и услуга у децембру 2010. године у просеку су повећане за 0,7 одсто у односу на претходни месец. У децембру 2010. године у односу на исти месец 2009. године цене на мало су повећане за 11,5 одсто.

Трошкови живота у децембру 2010. године у односу на претходни месец су виши за 0,7 одсто. У односу на исти месец 2009. трошкови живота су повећани за 10,4, док је просечан годишњи раст 6,8 одсто.

Промоција Србије у Холандији

Туристичка организација Србије (ТОС), у складу са својим активностима на промоцији туризма наше земље у иностранству, организује представљање на сајму туризма Vakantiebeurs, који се одржава у Утрехту, у Холандији, од 11. до 16. јануара ове године.

Поред ТОС-а, на заједничком штанду ће се

представити и Туристичка организација Београда, Туристичка организација регије Западна Србија, Туристичка организација Чачка, Кампинг асоцијација Србије, неколико туристичких агенција, као и холандски организатор путовања по Србији.

На штанду ће бити представљена целокупна туристичка понуда, са посебним нагласком на кратке одморе у градовима, активни одмор на Дунаву и у западној Србији, смештај у камповима и сеоским домаћинствима, и на понуду тура везаних за културне и музичке манифестације које се током лета одржавају у нашој земљи. На овом тржишту је иначе дошло до повећања броја туриста који посећују Србију – у првих једанаест месеци 2010. године у односу на исти период 2009. тај број је већи за 17 одсто, док је број ноћења порастао за чак 25 процената.

Усклађивање пензија

Са децембарским повећањем пензија од два одсто просечна пензија у Србији износи 22.204 динара за бивше запослене, 21.753 динара за пензионере самосталних делатности и 8.340 динара за пољопривредне пензионере.

Од јануарске пензије биће ванредно усклађени најнижи износи припадљивости, и то за бивше запослене и самосталце за око један одсто, док ће за пољопривреднике најнижи износ пензије бити 9.000 динара.

Законским прописима предвиђена су још два усклађивања пензија ове године: у априлу за 2,95 одсто и у октобру за два процента.

Седиште Шаховске уније у Београду

Борд Европске шаховске уније донео је одлуку да после 12 година седиште ове институције из Берлина пресели у Београд. Почетак рада Уније у новом седишту, које је захваљујући граду смештено у Палати „Београд“, обележен је 12. јануара.

Овом чину присуствовали су председник Европске шаховске уније, Силвио Данаилов, градски архитекта Дејан Васовић, секретар за спорт и омладину, Александар Ковачевић, као и чланови Борда Уније, представници министарства за спорт и омладину и просвету, Олимпијског комитета, Шаховског савеза Србије и шаховски велемајстор Светозар Глигорић.

Дејан Васовић је истакао да Србија и Београд имају дугу шаховску традицију и да је наш главни град препознао жељу да европски шах буде унапређен и да седиште Уније буде управо у Београду.

Силвио Данаилов је захвалио граду и градоначелнику Драгану Ђиласу и нагласио да ће отварање просторија у Београду допринети да традиција овог спорта у Србији буде обновљена.

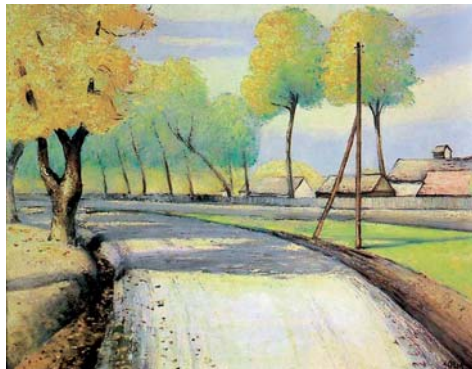
Изложба слика Саве Шумановића

У Галерији Дома Војске Србије у Београду отворена је изложба слика Саве Шумановића „Пут до слике“. Изложба обухвата 74 дела, од којих су 33 слике урађене техником уље на платну, а 41 су предлошци за слике у разним техникама. Сва изложена дела настала су од 1927. до 1942. године.

Изложба Шумановићевих слика део је новог концепта излагачке делатности Медија центра „Одбрана“ и опредељења да се у Дому Војске Србије убудуће организују репрезентативне изложбе у сарадњи са познатим српским музејима, галеријама и легатима.

Средства прикупљена продајом каталога изложбе биће искоришћена за рестаураторске радове и санирање оштећења на Шумановићевој слици из серије „Цвеће“.

Изложбу су организовали Министарство одбране Србије и галерија слика „Сава Шумановић“ из Шида, а биће отворена до 29. јануара 2011. године. Улаз је слободан.

ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Година богата активностима

У протеклој години Завод за социјално осигурање је био веома ангажован на реализацији бројних активности у области спровођења међународних споразума о социјалном осигурању. Директор Завода, Зоран Пановић, каже да је од оснивања ове институције 2010. била најуспешнија година, са највише активности на плану сарадње са иностраним носиоцима социјалног осигурања и спровођења међународних уговора о социјалном осигурању. Поред других послова везаних за ову област, укупно је одржано тринаест званичних сусрета, односно разговора са представницима органа за везу других држава у области пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања и осигурања за случај незапослености.

Када је реч о државама са простора некадашње Југославије, одржани су разговори са носиоцима социјалног осигурања Босне и Херцеговине, Хрватске, Црне Горе, Македоније и Словеније, на којима су решавана многобројна отворена питања и проблеми који се појављују у примени уговора закључених са овим земљама.

– У том контексту посебно треба нагласити да је у јуну 2010. измењен Административни споразум о спровођењу Споразума о социјалном осигурању са Босном и Херцеговином, којим је прописано да се убудуће, у поступку прерачуна, односно поновног одређивања пензија, одштетни захтеви између носилаца две државе измирују само из доспелих, а неисплаћених износа пензија. То практично значи да се, почев од јула 2010. године, за пензије тих кори-

Прошле године одржани су бројни званични сусрети у вези са међународним уговорима о социјалном осигурању, а један од најважнијих помака је ступање на снагу Споразума између Србије и Словеније

Зоран Пановић

сника износ не умањује до једне трећине, као у претходном периоду, што је изазивало велико незадовољство корисника пензија – каже Зоран Пановић.

Директор Завода посебно наглашава да је 1. новембра 2010, после скоро двадесет година откако не постоји заједничка држава, ступио на снагу Споразум о социјалном осигурању између Републике Србије и Републике Словеније.

– Током прошле године приоритет у раду Завода били су управо разговори на нивоу

органа за везу са Словенијом, с обзиром на то да је требало разрешити велики број правних и финансијских питања, утврдити двојезичне обрасце неопходне за примену Споразума, договорити начин накнаде трошкова здравствене заштите и решити друга отворена питања – наглашава Пановић и додаје:

– Веома важни су били и разговори са органима за везу и надлежним носиоцима Немачке и Аустрије са којима су, како у области пензијског и инвалидског, тако и у области здравственог осигурања,

постигнути значајни резултати. Такође су одржани разговори са органом за везу Француске у области здравственог осигурања, на којима је први пут после 1997. године извршен обрачун трошкова здравствене заштите и договорени рокови за међусобна плаћања по том основу. Одржан је и сусрет са органом за везу Турске, имајући у виду да је са том државом потписан споразум о социјалном осигурању.

Током прошле године успостављена је и корисна пракса одржавања „Дана разговора“ (међународних саветодавних дана) у области пензијског и инвалидског осигурања између надлежних организација из Србије (Завода за социјално осигурање и Републичког фонда ПИО) и надлежних носилаца пензијског осигурања Савезне Републике Немачке, односно Републике Аустрије. На тим разговорима стручњаци надлежних институција из области пензијског осигурања непосредно пружају одговарајућу стручну помоћ и дају савете заинтересованим лицима (осигураницима и корисницима пензија). У Бечу је 20. октобра одржан први такав сусрет, а током 2011. године одржаће се и преостали саветодавни дани са тим земљама.

– Када је у питању примена стандарда и принципа Европске уније у области социјалног осигурања, истичемо да је у организацији Завода у Београду, у октобру 2010, одржан семинар о уредбама Европског парламента и Савета Европске уније у области социјалне сигурности, на којем су водећи стручњаци Немачког савезног пензијског осигурања (Deutschen Ren-

Са семинара о уредбама ЕУ

tenversicherung Bund) представили уредбе 883/2004, 987/2009 и 988/2009, њихову практичну примену, и указали на разлике наведених уредби у односу на билатерални споразум о социјалном осигурању између Републике Србије и СР Немачке. Посебно истичемо да је Завод за социјално осигурање поднео захтев за учлањење у Међународно

удружење социјалне сигурности (МУСС) које обухвата више од 340 организација из око 130 земаља, окупљајући на тај начин администраторе система социјалне сигурности из целог света. На седници Бироа МУСС, одржаној 4. децембра прошле године, Завод је, у својству придруженог члана, примљен у ову међународну организацију. Члан-

ство у МУСС ће имати позитивне ефекте на институције социјалног осигурања у Србији, посебно имајући у виду одређење наше земље за придруживање европским и светским интеграцијама – истиче Зоран Пановић.

Представници Завода су током прошле године активно учествовали и у преговорима надлежних министарстава о

закључивању нових уговора о социјалном осигурању (сигурности) са Француском, Румунијом, Белгијом, Бугарском и Швајцарском.

За ову годину се, каже директор Пановић, планира даљи наставак интензивних активности.

– Издвојио бих очекивано потписивање споразума о социјалној сигурности са Канадом и утврђивање свих неопходних двојезичних образаца за његову примену, као и разговоре са органима за везу Швајцарске, Кипра и Турске, на којима ће се разговарати о свим питањима у вези са почетком примене споразума о социјалном осигурању са тим државама. Планирамо такође и наставак сарадње са носиоцима социјалног осигурања свих бивших југословенских република, као и са партнерима из Немачке, Луксембурга, Бугарске, Италије и Мађарске. Желео бих посебно да истакнем да Завод има успешну сарадњу са колегама из Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, који се баве питањима примене међународних уговора о социјалном осигурању, као и са осталим носиоцима обавезног социјалног осигурања и надлежним министарствима у Србији – наглашава директор Завода, Зоран Пановић.

Г. О.

СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА У КРАГУЈЕВЦУ

На нивоу претходне године

Иако је 2010. година била тешка због недовољног прилива средстава у градску касу, издвајања за социјално најугроженије у Крагујевцу и даље ће бити изнад просека у односу на друге градове и општине у Србији, кажу у локалној самоуправи овог града. За ову годину социјални буџет Крагујевца износиће око четири одсто или 270 милиона динара.

У прошлој години ниједна социјална услуга, и поред кризе, није ускраћена нај-

сиромашнијим грађанима из градског буџета, а посебна пажња је била усмерена на стамбено збрињавање избеглих и расељених лица и развој нових услуга за особе са инвалидитетом и децу са посебним потребама. Град Крагујевац је потписао још један уговор о изградњи двадесет четири стана у блоку „Авала“. Програм помоћи најугроженијим домаћинствима на селском подручју биће настављен кроз пројекат „Да нико не буде гладан“.

М. С.

ОБУКЕ И ТРЕНИНЗИ ЗАПОСЛЕНИХ У РФ ПИО

Примењивати стечена знања

Министарство рада и социјалне политике и Министарство финансија Републике Србије, уз финансијску помоћ Светске банке, покренули су Пројекат консолидације наплате и реформе пензијске администрације у Србији (ПАРИП).

Један од сегмената овога пројекта тиче се обуке и тренинга запослених, што ће свакако бити корак напред у достизању стратешких циљева Фонда ПИО: услуга коју добија клијент је брза, ефикасна, квалитетна, а приступ предузимљив и пријатељски.

Међу полазницима првих обука, које су почеле средином октобра, било је и оних који су сматрали да, пошто већ годинама раде тај посао, њима никаква додатна знања нису потребна. Како је време одмицало и све више запослених долазило у „школицу“, преовладавао је став да су нова знања и вештине у комуникацији, како интерној, тако и са клијентима и другим институцијама, добродошли.

Континуирано учење

Ревизорска кућа КПМГ, која је партнер РФ ПИО и Пореске управе у овом послу, осмислила је неколико посебних обука кроз које пролазе запослени и руководиоци свих нивоа, а које се тичу радне етике, тимског рада, органи-

Обука за руководиоце средњег нивоа у Новом Саду

зационих вредности, правила понашања и личног развоја.

О раду са полазницима до новогодишњих и божићних празника, један од предавача, психолог Моника Попов, руководилац људских ресурса у КПМГ-у, каже:

– Обуке трају више дана, и потребно је време да се полазници навикну и на нас и на материју. Кад се „пробије лед“ код сваке групе, сарадња је добра. До сада смо научили како послују савремени људски ресурси и какве су могућности (за које није увек потребан новац) да се постигне задовољство запослених. Руководиоци средњег нивоа научили су како да реагују на промене, које су њихове одговорности и које су то мале

ствари које они могу да ураде да би мотивисали запослене и подстакли их на посао. Учили смо о моделима везаним за системе унапређења, системе награђивања, системе образовања запослених и њихов значај, о руковођењу новог доба... Све су то вештине неопходне свима који раде у институцији каква је Фонд ПИО.

Маријана Павловић, менаџер за људске ресурсе у КПМГ-у, задужена за тренинге у тој ревизорској кући али и за пружање тих услуга другима, каже да је кроз шест врста обука у Фонду прошло 2.220 људи:

– Завршене су едукације везане за људске ресурсе, за рад са медијима, обука тре-

нера, а и једна група руководиоца средњег нивоа такође је завршила обуку. У процесу је завршетак едукације запослених за рад са корисницима и средњих руководиоца, што ће трајати до средине фебруара, а месец дана након тога имаћемо и коначне резултате успешности читавог програма ових обука.

Обука за тренере

Важно је што су овим програмом обухваћени како запослени, тако и руководиоци највишег нивоа, који су такође имали тренинг.

– Значајно је да смо свима – у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу, где су се одвијали тренинзи и обуке, могли једнообразно да пренесемо нашу мисију у смислу како изгледају неке вештине у једном модерном фонду ПИО, и како би запослени требало да се развијају. Наравно, то се не може завршити за кратко време јер је то стални процес, и надам се да ће тренери – запослени у Фонду који су завршили ту обуку, бити у прилици да у том правцу напредују, и да радећи континуирано са својим колегама допринесу да Фонд ПИО буде

Моника Попов

Маријана Павловић

модерна институција – наглашава Маријана Павловић.

Обуку за тренере завршило је једанаест запослених у Фонду – по троје из Дирекције Београд и Дирекције Нови Сад, по двоје из филијала Чачак и Ваљево, и један радник из Филијале Прокупље.

– Допада ми се ова обука. Динамично је, интересантно, и мислим да ово заиста може да буде корисно – како за нас лично, тако и за Фонд. Надам се да ћемо ово што смо научили на свим обукама, па и овој за тренере, убудуће примењивати у пракси, што у великој мери зависи и од нашег менаџмен-

та – каже Александар Динић из Дирекције Београд.

За Зорицу Лазаревић из Филијале Прокупље обука је, такође, била занимљиво искуство:

– То је нешто ново код нас, до сада нисмо организовали такве обуке. Као представник моје филијале потрудићу се да пренесем колегама како смо овде радили, и да то презентујем на начин како смо овде учили. Верујем да ће то допринети квалитетнијем раду, и да ће се тимски дух више осећати!

– Ово превазилази моја очекивања – каже Јелена Ђокић

из Чачка, додајући да је одушевљена, и да се нада да ће полазници моћи да примене стечена знања, јер је то одличан начин да више корисних информација стигне до запослених.

И Бојана Ђоновић из Дирекције Нови Сад верује да интерни тренери имају будућност у Фонду ПИО.

– Била сам на обуци за запослене у људским ресурсима и овој за тренере. Оба курса су смислена и могу да се искористе. У почетку можемо „утврђивати градиво“ држећи мање састанке, а касније и обуке, или упознавати запослене са неким прописима или

дешавањима о којима треба да буду обавештени. Ова обука се може користити од најниже до највише лествице у Фонду, за личну и колективну примену – каже Бојана.

До средине фебруара планиране обуке биће завршене. Научено треба памтити, примењивати и учити ново, иначе – залуд потрошено и време и новац.

Једна од максима савременог пословања гласи: има само једна гора ствар од тога да улажете у људе па да вам оду, а то је – да не улажете у њих, па да вам остану!

Ика Митровић

СУБОТИЧКА ФИЛИЈАЛА ФОНДА ПИО

Радови према плану

У пет филијала Републичког фонда ПИО, почетком ове године, биће изграђене платформе за лакше кретање особа са инвалидитетом, са циљем да се људима са физичким хендикепом, старијим особама и свима који се отежано крећу омогући несметано коришћења услуга и лакши прилаз пословним просторијама Фонда. Према речима Јасне Николић, начелника Одељења за јавне набавке и техничке послове у Дирекцији Покрајинског фонда ПИО у Новом Саду, након јавног позива, који је у Службеном гласнику РС објављен у септембру лањске године, у децембру је потписан уговор са извођачем. Извођач је у обавези да до краја јануара испоручи пет платформи за лакше кретање особа са инвалидитетом у зградама филијала РФ ПИО у Врању, Крушевцу, Пожаревцу, Новом Пазару и Суботици.

Да би се премостио период до изградње поменуте платформе, како је договорено приликом обележавања Међународног дана инвалида, у Филијали Субо-

тица је већ 13. децембра прошле године привремено постављена монтажно-демонтажна рампа. Она је решила питање несметаног приступа особа са инвалидитетом пословној згради Филијале у зимском периоду – када су додатно отежани услови за кретање.

Маја Глончак, директорка Филијале Суботица, каже да ће привремена рампа радити до краја јануара, или до почетка фебруара, када ће уместо ње бити постављена најављена – најсавременија платформа. За потребе олакшаног кретања особа са инвалидитетом кроз зграду Филијале, осим на улазу, биће изграђена и једна мања платформа у анексу зграде према Инвалидској комисији. У плану је, такође, и реконструкција лифта да би се прилагодио потребама инвалидних лица.

Ове напоре руководства Фонда ПИО да створе равноправне услове за приступ својим пословним просторијама свим грађанима који долазе ради остваривања права из пензијског и инвалидског осигу-

рања, запазили су и сами корисници услуга. Марко Иванков, медицински техничар из Суботице, кога смо затекли у Филијали Суботица док је обављао послове везане за пензију своје мајке, рекао нам је:

– Мислим да је овај потез Фонда ПИО добар и да ова рампа знатно олакшава кретање људима који имају неко телесно ограничење, а када је клизаво и свима осталима добро дође.

Јасна Николић и Маја Глончак информисале су нас и да су од краја децембра, до 12. јануара, уз велико разумевање корисника услуга, успешно замењени и прозори на пословној згради суботичке филијале. Наиме, постојећи прозори, који су „вршњаци“ зграде изграђене још крајем педесетих година прошлог века, били су дотрајали и стога се непотребно распала топлота, а и запослени су радили у отежаним условима. Замењено је укупно 48 прозора који се налазе у делу пословне зграде који припада Фонду ПИО.

Мирослав Мекеровић

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ И РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА

Почиње изградња Едукативног центра

У њему ће се незапослени образовати за дефицитарна занимања тражена на тржишту рада

Покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, Мирослав Васин, заједно са сарадницима, почетком јануара, у Новом Саду, изложио је план активности овог секретаријата у 2011. години.

Васин се том приликом осврнуо и на резултате из лањске године. Према његовим речима, Секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова је у претходној години са 260 милиона динара, које је имао на располагању за субвенционисање запошљавања, кроз свој програм помогао отварање 1.881 новог радног места. Конкретно, субвенцијом за ново запошљавање од 130.000 динара отворено је 1.280 нових радних места, а кроз програм субвенција корисницима од 160.000 динара основана је 601 радња и предузеће, што значи да је цена отварања једног новог радног места, по програму Секретаријата, у 2010. години износила у просеку 138.225 динара. Прошле године је пружена и помоћ у шездесет предузећа у којима је долазило до кршења права запослених, а додељено је и 5.020 прехранбених пакета, укупне вредности од 15 милиона динара, радницима чије су фирме у тешкоћама те нису добијали зараде.

Секретаријат је дефинисао десет стратешких циљева у области рада, запошљавања и равноправности полова у АП Војводини у 2011. години.

Пре свега, намера је да се путем реализације јединственог плана запошљавања, укључујући покрајинске и локалне планове и програме Националне службе запошљавања, отвори 12.000 нових радних места у Војводини, и да се на тај начин смањи укупан број незапослених за пет одсто. Наиме, планира се отварање 6.000 нових радних места кроз покрајински и локалне планове запошљавања, и 6.000 нових радних места кроз програме НСЗ. То се односи и на спровођење активности на привлачењу инвестиција у Војводину и субвенционисање отварања радног места на основу регистра-

Мирослав Васин (у средини) са сарадницима

ња новог привредног субјекта по основу страног или домаћег улагања.

У плану је, такође, и отварање капиталног пројекта – Едукативног центра АП Војводине за обуке у професионалним и радним вештинама, уз помоћ Аустријске развојне агенције у износу од 300.000 евра. У Центру ће се образовати незапослена лица за дефицитарна занимања тражена на тржишту рада. Ова установа ће бити изграђена у кругу новосадске фабрике „Петар Драпшин“.

У једном објекту налазиће се учioniце, информациони кабинет и интернат са око 50 кревета, а у другом велика вишенаменска сала, радионице, ресторан и мини пекара. Према речима Мирјане Мунџић Крнчевић, помоћнице покрајинског секретара, заинтересовани ће у Центру моћи да стекну нова знања из области информатике, грађевинарства и металског комплекса, али и да се оспособе за занимања пекара, куvara, фризера, маникира, педикира итд.

Наставиће се и са ефикасним пружањем помоћи предузећима са тешкоћама у пословању и угроженим правима из радног односа запослених. Планиран је и завршетак пројекта „Стратегија борбе

против насиља у породици у АП Војводини“, као и наставак активности на оснаживању улоге сеоских жена у Покрајини, пре свега изградњом десетак етно кућа да би жене које живе на селу у њима лакше пласирале своје производе.

У плановима Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова су и активности на значајном побољшању положаја Рома у Војводини. Немачки инвеститори су већ потписали Протокол о изградњи фабрике за рециклажу ауто-гума укупне вредности 100 милиона евра и фабрике за производњу биогаза у вредности око 35 милиона евра, на подручју општине Шид, где се очекује да своје „ухлебље“ нађе око 200 припадника ромске популације. Секретаријат ће и убудуће посебну пажњу посвећивати ефикасном спровођењу Закона о запошљавању особа са инвалидитетом у Покрајини, а изузетно добри резултати на том плану постигнути су и у прошлој години када је Закон почео да се примењује.

Влада Војводине потписаће ове године и „Пакт о запошљавању“ са свим актерима који делују у тој области.

Мирослав Мектеровић

Биће посла и за кооперанте

Бојан Пајтић, председник Владе Војводине, Драгослав Петровић, покрајински секретар за науку и технолошки развој, и Мирослав Васин, покрајински секретар за рад и запошљавање, отворили су, уочи новогodiшњих празника, у компанији „Knott Autoflex Yug“ у Бечеју нови погон за аутомобилске приколице. У овом погону је директно у производњи посао добило 24 радника, а још 50 их је ангажовано кроз разне видове кооперације.

Инвестициона вредност погона, смештеног у објекту површине 1.400 квадратних метара, који је снабдевен аутоматизованом опремом за обраду метала, износи

44 милиона динара, а влада Војводине је, преко Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој, за његову реализацију издвојила 17,85 милиона ди-

нара. Према речима Драгана Кнежева, директора фирме „Knott Autoflex Yug“, у новом погону производиће се око 16.000 хашија годишње са планираним бруто приходом

од 4,5 милиона евра, пошто ће се више од 90 одсто производње пласирати на тржиште Европске уније, а мањи део у Србији.

Драгослав Петровић је најавио наставак Програма за отварање погона нових технологија у Војводини, који већ неколико година спроводи његов Секретаријат. За ову годину планирана су средства у укупном износу од око 500.000 евра за отварање од 20 до 22 нова погона, чиме би се обезбедило и око 2.000 радних места. Такође, заинтересоване компаније ће моћи да се пријављују за добијање поменуте субвенције кроз јавни позив који ће бити објављен већ у јануару ове године.

М. Мектеровић

ПРЕМА ПОДАЦИМА САЈТА ИНФОСТУД

Тринаеста плата прошлост, само слободни дани

По подацима сајта Инфостуд, тек сваки десети запослени који је оставио податке на сајту istrazivanjeplata.com примио је на крају прошле године и тринаесту плату. Запослени које су шефови обрадовали на овај начин раде углавном у приватним страним предузећима, где је скоро четвртина запослених примила бонус на крају године. Након њих, ову бенефицију најчешће имају запослени у приватним домаћим предузећима, односно јавној и локалној управи.

Кад су у питању позиције, највећи проценат оних који примају тринаесту плату ради као техничар телекомуникација, јер је од свих запослених на тој позицији чак 39 одсто награђено на овај начин. После њих следе финансијски контролори, инжењери телекомуникација, ИТ консултанци...

Осим плате, послодавци у Србији нуде и бонусе које њихови

запослени добијају током године или су им на располагању додатни дани годишњег одмора. Анализирајући податке, додатни дани годишњег одмора највише се деле у јавним и локалним самоуправама, где скоро 14 одсто запослених добија ту бенефицију, док их најмање добијају испитаници запослени у приватним домаћим предузећима.

Према најновијим подацима са сервиса istrazivanjeplata.com, највишу месечну плату у прошлој години имали су ИТ директори, са просеком примања вишим од 130.000 динара. С друге стране, најнижу плату, међу онима који су користили услуге овог сервиса, током 2010. године добијали су хигијеничари – око 18.000 динара, затим кројачи, чистачи или касири, који су примали око 20.000 динара.

Г. О.

КРАГУЈЕВАЦ

„Прва шанса“ за посао искоришћена

Кроз програм за запошљавање „Прва шанса“, који је реализовала Национална служба за запошљавање, прилику за стицање првих радних искустава добило је и 432 младих Крагујевчана, од чега 305 са средњом стручном спремом и више од 100 са вишом и високом.

У 2011. години програм ће бити објављен, а прву шансу за посао уз подршку државе добиће већи број приправника, кажу у филијали НСЗ у Крагујевцу. Упркос томе што се очекује да и ова година буде тешка, у Националној служби за запошљавање оцењују да ће бити настављен позитиван тренд повећања броја запослених међу млађима од тридесет година.

Машинских инжењера већ сада нема на евиденцији крагујевачке филијале, а и даље ће бити актуелни административни послови за које конкуришу правници, економисти и сродне струке. На тржишту рада у овом граду и даље су дефицитарни грађевински инжењери, фармацеути и архитекте, а до запослења ће брже долазити и угоститељски радници, кувари и трговци.

М. Сантрач

ДОБРО ЈЕ ЗНАТИ

Осигурање пољопривредника

Пензијско осигурање пољопривредника у Србији, као вид добровољног осигурања, заживело је 1979. године. До тада су се пољопривредници ослањали на међугенерациску породичну солидарност, односно на рад својих потомака, на себе саме или ближу родбину.

Обавезно осигурање удружених земљорадника уведено је 1982. године, а представљало је осигурање оних који су блиско сарађивали са државним и друштвеним сектором у пољопривреди на основу такозваног удруживања. Републички фондови за ПИО запослених, самосталних делатности и пољопривредника формирани су 1993. године и функционисали су самостално све до 1. јануара 2008. када су обухваћени у јединствени РФ ПИО.

привредног лица, по основу бављења пољопривредном делатношћу. Наиме, до сада је обавезно био осигуран само носилац или најмање један члан домаћинства. Према новом закону, обавезно су осигурани сви пољопривредници. То значи да су обавезно осигурани сви чланови пољопривредног домаћинства, с тим што се води рачуна о годинама живота, како би укључивањем у осигурање могли да остваре право на пензију.

Новим одредбама је утврђено и шта се сматра пољопривредним, шта мешовитим домаћинством, а шта је пољопривредно газдинство. Такође, прецизиран је и статус оних пољопривредника који су до дана почетка примене новог закона стекли својство осигураника, односно оних којима је то својство утврђено, као и пољопривредника који својство осигу-

и мешовитим домаћинством сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода без обзира на сродство чланова, на домаћинству или газдинству са најмање 0,5 хектара пољопривредног земљишта, односно са мање од 0,5 хектара пољопривредног земљишта или грађевинске целине са заступљеном сточарском, повртарском или виноградарском производњом, узгојем рибе, гајењем печурака, пужева, пчела итд. Такође, носилац домаћинства, односно породичног газдинства је особа која је обвезник пореза на имовину по основу пољопривредног земљишта или пореза на приход од пољопривреде и шумарства, у складу са законом којим се уређује порез на имовину грађана и порез на њихов доходак. Чланом домаћинства, породичног газдинства, или мешовитог

Права из пољопривредног осигурања су иста као и права за запослене и осигуранике самосталних делатности: право на старосну, инвалидску и породичну пензију, право на накнаду за негу и помоћ, као и на накнаду за телесно оштећење, набавку специјалних помагала и накнаду погребних трошкова.

Актуелне измене у Закону о пензијском и инвалидском осигурању тичу се и статуса осигураника пољопривредника. Пре свега, промењена је досадашња дефиниција обавезно осигураног пољо-

раника нису стекли до ступања на снагу новог закона.

Прецизније, према измењеном члану 13 Закона о ПИО, осигураници пољопривредници су дефинисани као лица која се баве овом делатношћу као носиоци пољопривредног домаћинства, носиоци породичног пољопривредног газдинства, и као чланови овог газдинства или чланови мешовитог домаћинства ако нису корисници пензије или на школовању. Пољопривредним домаћинством, породичним пољопривредним газдинством

домаћинства сматра се особа која живи и ради на једној од ове три пољопривредне јединице.

Такође, када је реч о најнижем износу пензије за пољопривреднике, он је утврђиван у висини усклађеног најнижег износа пензије затечених корисника у осигурању пољопривредника на дан 1. јануара 2006. године. Најнижи износ за ову категорију осигураника по новом закону утврђује се у износу од 9.000 динара на дан 1. јануара 2011. године.

Јелена Оцић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Windows Explorer (3)

На десној страни командне траке налазе се иконе:

1. Change your view – користимо је да бисмо подесили изглед фолдера у централном делу прозора (Extra Large Icons – екстра велике иконе, Large Icons – велике иконе, Medium Icons – иконе средње величине, Small Icons – мале иконе, List – приказ фолдера и фајлова у виду исправне листе, Details – приказ фолдера и фајлова са њиховим карактеристикама и Tiles – приказ фолдера и фајлова у виду сличица).

Код команде View можемо да видимо појављивање „живих икона“, које су у великој мери побољшале систем приказивања икона. Појам „живих икона“ подразумева да у самом менију команде View можемо померати клизач скале за приказ икона и при том посматрати промену њиховог изгледа у листи фајлова, јер ће се величина икона мењати у зависности од позиције клизача на скали.

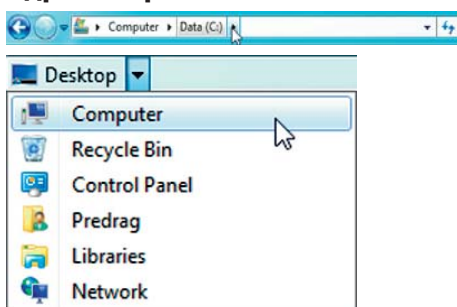
2. Show the Preview pane – користимо је да бисмо поставили или уклонили панно за приказ у коме се визуелно приказује садржај фајлова. У зависности од фолдера или уређаја (A, C, D...) који је маркиран, на командној траци се могу приказати још неке команде: System Properties, Map network drive, Add printer, Sharing Settings итд.

Трака са падајућим менијима

Изнад командне траке можемо да убацимо и траку са падајућим менијима, која такође олакшава подешавање и рад са фолдерима. Њу постављамо или уклањамо по следећем поступку:

1. клинемо на команду Organize на командној траци;
2. изаберемо опцију Layout;
3. чекирамо или отчекирамо опцију Menu Bar.

Адресна трака

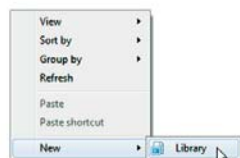
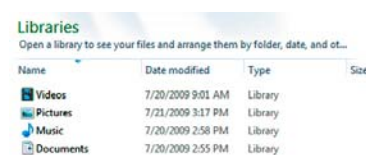
У самом врху прозора Windows Explorer налази се адресна трака (Address

bar) која нам омогућава да изаберемо жељени фолдер без затварања активног прозора са фолдерима. Избор фолдера можемо да извршимо када клинемо на саму адресну траку (на стрелицу поред жељеног уређаја, листе или фолдера), изаберемо жељени фолдер или подфолдер и понављамо поступак док не дођемо до жељеног. Такође, избор можемо да извршимо укуцавањем потпуне адресе на којој се фолдер налази.

Са леве стране адресне траке налазе се два дугмета (две стрелице) Назад/Напред (Back/Forward) која нам омогућавају да улазимо у фолдере које смо претходно отворили, или да се враћамо у њих, корак по корак. Уколико желимо да се вратимо више корака унапред или уназад, кликом на стрелицу поред ових дугмади отварамо листу претходно посећених локација, па можемо да изаберемо жељену адресу.

Са десне стране адресне траке налази се прозор за брзо претраживање (Instant Search box) који нам пружа могућност да уношењем речи или фразе у ово поље претражимо називе, карактеристике или садржаје жељених фајлова или подфолдера.

Креирање фолдера

Фолдере углавном креирамо у некој од понуђених листа:

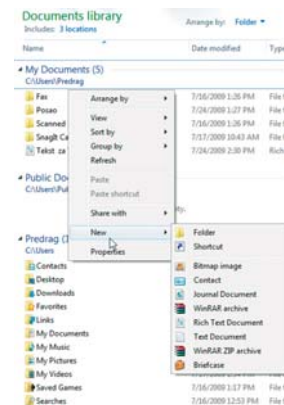
1. Favorites – фолдере креирамо на десктопу;
2. Libraries – фолдере креирамо у Documents уколико желимо да чувамо, на пример, документа, фактуре и дописе; у Music уколико желимо да разврстамо музичке записе, рецимо по жанру или именима група и певача; у Pictures уколико желимо да разврстамо фотографије, рецимо по месту где су настале или по годинама када су настале, и у Videos уколико желимо да разврстамо филмо-

ве, рецимо по жанру или насловима.

3. Computer – фолдере креирамо на неком од уређаја (хард диск C, D...), дискети A или флешу.

4. Network – фолдере креирамо на неком другом рачунару уколико имамо дозволу за то.

Дакле, прво морамо ући у програм Windows Explorer и кликнути на неку од листа у зависности од тога где желимо да креирамо фолдере.

Поступак креирања фолдера (на исти начин и подфолдера):

1. клинемо на листу у којој желимо да креирамо нови фолдер;
2. клинемо десним тастером миша на празан простор у листи фајлова (централни део прозора);
3. изаберемо опцију New;
4. клинемо на Library или Folder, у зависности од позиције на којој се налазимо (креирамо нову библиотеку или у њој фолдер);
5. укуцамо име фолдера;
6. притиснемо тастер Ентер или клинемо левим тастером миша у празан простор.

Фолдере можемо да креирамо и по следећем поступку:

1. клинемо на листу у којој желимо да креирамо нови фолдер;
2. изаберемо опцију File у траци падајућих менија;
3. клинемо на опцију New;
4. клинемо на Library или Folder, у зависности од позиције на којој се налазимо (креирамо нову библиотеку или у њој фолдер);
5. укуцамо име фолдера;
6. притиснемо тастер Ентер или клинемо левим тастером миша у празан простор.

Наставиће се

Предраг Јовановић

ТРИБИНЕ НА КОЈИМА СЕ УЧИ

Разговори са лекаром вештаком

У складу са стратешким циљевима РФ ПИО, који подразумевају побољшање услуга клијентима (осигураницима и корисницима), и побољшање перцепције јавности о ПИО програмима (међу којима је и образовање клијената), као и због ефикасније обраде послова, Дирекција Покрајинског фонда од почетка новембра прошле године реализује пројекат „Разговори са лекаром вештаком“.

У сарадњи са удружењима пензионера и организацијама инвалида рада организују се трибине под овим називом у свим седиштима војвођанских филијала Фонда ПИО. Зрењанин, Сомбор, Вршац, Сремска Митровица, Суботица, Нови Сад и Бачка Паланка су градови чији су најстарији жите-

за здравствено осигурање, а да неки чак и послове центра за социјални рад стављају под један једини именован – социјално.

Због тога су учесници разговора са лекаром вештаком помно пратили тумачења др Милорада Орловића, начелника Одељења за медицинско вештачење у Дирекцији Покрајинског фонда, која су се односила на законску регулативу, али и прописану медицинску документацију као услов за остваривање неког од права.

О утиску са до сада одржаних трибина др Орловић каже:

– Веома је корисна оваква непосредна комуникација са нашим осигураницима и корисницима који, након што им објасним законску подлогу за

Др Милорад Орловић

цу. Наравно да су нас питали и како је неко добио инвалидску пензију а други, који је исто тако болестан, није остварио то право. Слична су питања и у вези са туђом негом и помоћи. Због тога много причам о важности медицинске документације која је најчешће недовољна у односу на прописани минимум.

Ако здравствена служба на одговарајући начин обради осигураника, и медицинским налазима документује да његово здравствено стање води ка губитку опште радне способности, лекар вештак ће то прихватити.

– Сасвим је логично да, када радимо по Закону, тражимо од здравствених установа да одређеним медицинским параметрима документују оно што увек напишу – да је неко неспособан за рад! Ако неко, на пример, има срчану декомпензацију, и пратећу медицинску документацију из које је јасно да је његова ејекциона (истисна) фракција испод 30 одсто (срце је слабо, млитаво и млохаво и не може да истисне довољну количину крви), тај човек апсолутно није способан да ради било какве послове. Може кућне, али они не подразумевају и запослење. И таква особа остварује право на инвалидску пензију. Ми, дакле, вештачимо на основу донете медицинске докумен-

тације, и не можемо на основу нашег утиска доносити одлуке и стварне оцене везане за нечије здравствено стање, за његову радну способност, поготово што те одлуке нису привременог карактера, него дефинитивне. Односно, ми не оцењујемо привремену неспособност за рад, него дефинитивну неспособност или инвалидност, што је еквивалент потпуном губитку радне способности – објашњава др Милорад Орловић.

Ипак, стиже много захтева без медицинског покрића, а годишњи извештаји Одељења за медицинско вештачење казују да се губитак радне способности утврђује у до 35 одсто поднетих захтева, док се право на туђу негу и помоћ утврђује у више од 60 процена. И ту је велики прилив захтева, што отежава рад овог одељења. Због тога се на трибинама учесницима деле флајери РФ ПИО у којима су наведени услови под којима се остварују права из ових области. Велика је помоћ и локалних медија који присуствују „Разговорима са лекаром вештаком“ и извештавају са тих скупова.

Кад се време пролепша, трибине ће бити организоване у Панчеву, Кикинди, Врбасу и Сенти, а вероватно и у још неким местима која нису седишта филијала РФ ПИО.

Ика Митровић

Скуп у Новом Саду

љи до сада имали прилику да се подробније информишу о вештачењу медицинских чињеница од значаја за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања.

До сада одржане трибине показале су велику заинтересованост људи да сазнају како законску регулативу у овој области, тако и начин остваривања неког од права. Али су показале, такође, да многи не разликују надлежности Фонда ПИО и Завода

остваривање права на инвалидску пензију, права на туђу негу и помоћ или телесно оштећење, питају о конкретним проблемима који муче њих, чланове њихових организација, комшије, пријатеље... Када питају зашто им комисија није одобрила ортопедско помагало, јасно је да мисле на лекарску комисију Завода за здравствено осигурање. Или, зашто морају да плате неке лекове, због чега не могу да добију упут за магнетну резонан-

Волонтери трећег доба

У данашњем свету пензионере све више одликују непосустали активизам и жеља за друштвеним ангажманом

„Ко ће, ако нећете ви?“, један је од слогана кампање за волонтерски ангажман, окренуте генерацији Американаца која је у младост улазила у доба Џона Кенедија, а сада постепено одлази у пензију.

Збиља, ко ће, ако неће они, изданци послератног „беби-бума“ (рођени између 1946. и 1964), припадници најобразованијег поколења у америчкој историји, својевремено најперспективнијег и, по постојећим демографским прорачунима, свакако најдуговечнијег.

Својим понашањем, уметношћу, стилем, енергијом, модом, музиком, храброшћу они су обликовали слику модерне Америке, у великој мери и света, и од њих се стога с правом очекује да на исти начин мењају схватања и руше предрасуде о пензији као поодмаклом животном добу „великог ничега“.

„Некад су се људи пензионисали у 65, проводили још неколико година у лаганим занимањима, гледајући телевизију или путујући и – умирали. Данас је пред њима један солидан временски простор од двадесетак година, који се може корисно и креативно испунити“, говори Марк Фридмен, директор „Грађанских подухвата“ за подстицање волонтерског деловања, али и више од тога.

Циљ је, како се може прочитати на интернет сајту ове организације са седиштем у Сан Франциску, као и кроз приказе Фридменових књига, да се у потпуности „редефинише друга половина живота“ (других педесет година) и на тај начин омогући енергетски

препород појединаца, али и друштва у целини.

Редефинисање између осталог подразумева и придруживање „Јединицама искуسنих“, програму који окупља активисте старије од 50 година. Многи од њих настављају да се баве својом професијом, само на добровољном плану, и сада се на том принципу формира и мрежа клиника, где медицински радници волонтери пружају бесплатне услуге.

Креирање нових улога за некадашње симболе младе Америке, који представљају 28 одсто становништва САД, чини се потпуно природним. Атмосферу новог активизма лепо илуструје и запитаност једног беби-бумера, добровољца, цитираног својевремено у дневнику „Ју-Ес-Еј тудеј“: „Шта бисмо иначе радили са нашим слободним временом, са свиме што знамо, свиме што смо научили, свиме што осећамо?“

Феномен, међутим, није само амерички, далеко од тога. Према оцени немачког професора Ханса Флајша, у будућности ће, имајући у виду демографске промене, доћи

до „праве експлозије“ добровољног рада. Овај стручњак, уједно и генерални секретар Савеза немачких фондација, наводи да је у последњих десет година број волонтера који учествују у социјалним програмима толико повећан да он размишља о оснивању посебне организације која би посредовала у акцијама помоћи ближњима.

Потребе су велике и биће све веће. У Немачкој је данас сваки пети становник старији од 65 година, а кроз три деценије то ће бити сваки трећи. У добровољним акцијама учествује више од трећине припадника ове старосне скупине, а њихово повећање је прогнозирано и преко потребно.

Кругови активности су разноврсни, а углавном обухватају заштиту природе и животиња, заштиту права деце, помоћ сиромашним породицама, бригу о немоћнима.

Социолози посебно истичу значај ангажовања у суседству. Тамо где се људи познају, живе једни поред других, често не знају са колико мало труда би могли неком да олакшају живот. То деловање

у окружењу професор социјалне медицине Клаус Дернер назива „трећим социјалним простором“, поред две постојеће категорије, класичних установа и породичне неге.

Осим што помажу другима, пензионери укључени у добровољни рад чине нешто и за себе. Сваки ангажман, у повратној спреси, подстиче у човеку боље самовредновање, осећај корисности. Јер никад нам није толико тешко да не треба да се запитамо да ли је неком још много теже, а помоћ потребнија.

Ако ово важи за богате државе попут Америке и Немачке, где људи у својим позним годинама нови смисао налазе управо у помагању и давању, шта тек онда рећи за нас овде, у осиромашеној и кризом уздрманом земљи? Али изгледа да смо, притиснути бригом о сопственом опстанку, безвољни и апатични, убијени гледањем ТВ серија и „фарми“ изгубили саосећајност и заборавили на друге. А то стање духа је опасније од економске кризе и беспарице. И по правилу траје много дуже.

Д. Драгић

КБЦ БЕЖАНИЈСКА КОСА: МЕДИЦИНА НА ГРАНИЦИ МАШТЕ

Ризик од инфаркта може

Неинвазивном електрокардиологијом могуће је открити болеснике са великим ризиком од инфаркта или изненадне смрти, односно кандидате за хитну коронарографију

Болести срца и крвних судова најчешћи су узрок смртности у нашој земљи. Међутим, наши стручњаци су међу реткима у свету који могу да утврде да ли код пацијента постоји ризик од инфаркта или изненадне срчане смрти. То је могуће захваљујући добром компјутерском програму, најсавременијој опреми и обученом кадру.

Доцент др Бранислав Миловановић, председник Удружења за неурокардиологију Србије и шеф неурокардиолошке лабораторије у оквиру Клиничко-болничког центра Бежанијска коса, истиче да више није потребно да пацијент на испитивањима у болници проведе месец дана. Уместо тога, подвргава се испитивању најсавременијим системима које НАСА користи за космонауте у Хјустону.

Током десет година у КБЦ Бежанијска коса овом јединственом методом којом се код пацијента процењује ризик за настанак кардиоваскуларних болести прегледано је око 2.200 особа.

– У питању је релативно нова област медицине која обухвата више научних дисциплина, од којих су најважније кардиологија, неурологија, физиологија, патофизиологија, математика, физика, психологија. Наша лабораторија је јединствена у југоисточној Европи, јер радимо тестирање функција аутономног нервног система и кардиолошки профил

Доцент др Бранислав Миловановић

пацијената, а онда и лечимо те пацијенте. Ми радимо не само кардиологију, него и све области медицине – објашњава др Миловановић.

Ова млада научна дисциплина напредује корак по корак. Пре пет година набављена је најсавременија опрема, а потом је формирано Удружење за неурокардиологију, које је данас једно од десет националних удружења у Европи, а када је основано било је четврто у свету. Пре нас таква удружења имале су само Америка, Италија и Турска.

Поред тога, стручњаци овог клиничко-болничког центра развили су и АНСА методу за дијагностику поремећаја аутономног нервног система, који „диригује“ радом свих органа.

– Процењујемо какав је ризик пацијената да им се деси изненадна срчана смрт или нежељени кардиоваскулар-

ни догађај. Ми тестирамо пацијенте и, уколико установимо да припадају групи угрожених, лечимо их – истиче др Бранислав Миловановић.

Неинвазивном електрокардиологијом могуће је открити болеснике са великим ризиком од инфаркта или изненадне смрти, односно кандидате за хитну коронарографију.

– Неурокардиологија комбинује знања разних специјалиста – кардиолога, неуролога, психолога, математичара и физичара. Математичком анализом биолошких сигнала ми сазнајемо шта се дешава у људском телу. Математика данас има важну улогу у савременој кардиологији – објашњава овај стручњак.

Комплетно тестирање процене ризика од инфаркта у неурокардиолошкој лабораторији КБЦ Бежанијска коса траје око два сата. Истовремено се анализира крвни притисак (преко прста на шаци) и прати рад срца путем ЕКГ сигнала. По завршеном прегледу пацијент одлази кући и током 24 сата носи холтере срца и притиска. Добијени резултати се потом сабирају и, уз помоћ математичке анализе, израчунава ризик.

Прегледи у неурокардиолошкој лабораторији обављају се са упутом лекара опште праксе и о трошку Републичког завода за здравствено осигурање. Уколико се ради комплетно тестирање, дневно могу да стигну на ред највише три пацијента. У оквиру допунског рада, према одлуци Министарства здравља, и по подне је могуће дијагностиковати једног или два пацијента. Пацијент са упутом не плаћа ништа. У САД овакво тестирање кошта 25.000 долара, а у лабораторији КБЦ Бежанијска коса максимална цена је 300 евра. Бесплатно се процењује и ризик болесницима који леже на кардиолошком одељењу овог КБЦ-а.

У разговору за наш лист, др Миловановић каже да је задовољан што је лабораторија којом он руководи успела да развије два нова софтвера. Први од њих је Роепкаре – намењен анализи биолошких сигнала, коришћењем ЕКГ сигнала.

– АНСА скен, намењен скенирању функције аутономног нервног система, јесте софтвер будућности, а отвара пут ка персоналној медицини. Њиме можемо да установимо тип поремећаја и прави лек за сваког пацијента, по принципу: један пацијент – једна болест – један лек – истиче он.

Сваки човек је јединка за себе, па када дође до нарушавања баланса ауто-

Експерти у Београду

Удружење за неурокардиологију Србије 2009. године је прво у свету организовало интернационални конгрес из ове области. Прошле године организован је Други интернационални конгрес у чији рад је укључено чак 11 интернационалних организација. Међу покровитељима су били: Светско удружење за неинвазивну кардиологију и холтер (његов председник, професор Марек Малик, био је специјални гост Конгреса), Европско удружење кардиолога, Европско удружење за аутономни нервни систем (АНС), америчко удружење Heart break society, многа регионална удружења, руско Удружење за неинвазивну кардиологију, Пољско удружење, Кардиолошка клиника у Темишвару, Универзитет у Румунији, Словеначко удружење за АНС, Светско удружење за артериосклерозу. На Конгресу је било речи о процени кардиоваскуларног ризика и изненадној срчаној смрти, хипертензији, кризама свести, дијабетесним и метаболичким неуропатијама, кардиоваскуларним неуролошким обољењима...

да се измери

КБЦ Бежанијска коса

номног нервног система, који управља радом свих органа, треба одредити прави лек који му одговара. Због тога се пацијент најпре тестира, а затим му се уводи лек. После месец дана поново следи тестирање, болесник се прикључује на специјални уређај, даје му се одређени препарат и после неког времена може да се установи да ли је терапија добра.

Према речима нашег саговорника, одлична искуства већ постоје у лечењу хипертензије, аритмија, криза свести, а сада у лабораторији на чијем је он челу настоје да истом методологијом покрију и друге области медицине.

– Наши пацијенти су сви кардиолошки пацијенти, пацијенти са неуропатијама, или пацијенти са бубрежним болестима који имају кардиоваскуларне манифеста-

ције, хипертензију, хипотензију, који губе свест, затим сви неуролошки болесници који имају кризе свести и који имају кардиоваскуларне проблеме. Покривамо целу медицину. Кардиологију, неурологију, дијабетологију, чак и гастроентеролошке пацијенте, јер је комплетна гастроентерологија заснована на дисфункцији АНС – каже др Бранислав Миловановић.

Јасмина Томашевић

Кризе свести

Због чега долази до кризе свести, здравственог проблема са којим се у неком тренутку суочава чак шест одсто светске популације, може се установити једино оваквом софистицираном дијагностиком. Успешност у лечењу криза свести износи од 80 до 90 одсто, ако нису изазване секундарном болешћу, а то је велики успех и у светским оквирима. Др Миловановић објашњава да су за кризу свести у петини случајева одговорни кардиолошки разлози, а за остале случајеве „криви“ су неуролошки симптоми и узроци непознатог порекла. Медикаментозна терапија одређује се такође уз примену математичких и физичких модела.

ВАЉЕВО

Мобилни ЕКГ апарат за амбуланту пензионера

Милан Кркобабић, заменик градоначелника Београда и потпредседник Партије удружених пензионера Србије, уручио је недавно мобилни ЕКГ апарат вредан 2.000 евра амбуланти Дома пензионера у Ваљеву. Поред Милана Кркобабића, овом догађају, значајном за ваљевске пензионере, присуствовали су Драги Видојевић, државни секретар у Министарству рада и социјалне политике, и Мирослав Шпановић, председник Покрајинског одбора ПУПС-а.

– Цео концепт наше политике у Београду и Србији заснива се на томе да максимално

изађемо у сусрет грађанима и да пружимо помоћ тамо где је најпотребнија. На тај на-

чин покушавамо да покажемо да смо спремни да оно што је социјална политика данас

у Београду, која је на нивоу европских стандарда, сутра може да буде у целој Србији. Пара има онолико колико их има, никада их довољно није ни било, а није се надати да ће их ускоро и бити. Али, са оно мало што имамо морамо се рационално понашати и усмеравати где је најпотребније – рекао је том приликом Милан Кркобабић, и упутио позив успешним фирмама и установама у Ваљеву и Србији да покажу бар мали степен друштвене одговорности и издвоје средства за оне којима су најпотребнија.

М. К.

Укусно а лагано после празника

Чорба од јечма

(за четири особе)

Време припреме:

50 минута

Састојци: један празилук средње величине, две чајне шоље јечма, две шаргарепе, један осредњи корен целера, један пашканат, један корен першуна, пола зелене и пола црвене паприке. Шака исецканог лишћа целера и першуна, два кромпира средње величине.

Припрема: Празилук исецкати на колугиће и продинстати га на мало маслиновог уља. Додати јечам и два литре воде. Кувати око 45 минута све док се јечам не скува. Кромпир скувати и оставити са стране. Све поврће исецкати на траке око један сантиметар ширине и пет сантиметара дужине, додати у чорбу и кувати око три минута. Одмах додати два изгњечена кувана кромпира и након једног минута склонити са ватре. Посути исецканим лишћем целера и першуна.

Лагана пилетина

(за четири особе)

Време припреме: 30 минута

Састојци: три кашике маслиновог уља, два комада пилећих прса (без коже и костију), 340 грама шпагета, једна већа шаргарепа, 280 г броколија, два чена белог лука, 160 мл пилећег бујона, кашика сувог босиљка, 20 г наренданог пармезана, соли и бибера по укусу.

Припрема: Загрејати кашику маслиновог уља у тигању на средњој температури. Додати пилетину насецкану на коцкице и динстати 5-7 минута. Извадити из тигања и оставити на топлотом. Скувати тестенину, ал денте, и оцедити.

Док се тестенина кува, загрејати две кашике маслиновог уља у истом тигању где је динстана пилетина. Шаргарепу насећи на резанце и пржити око четири минута, затим додати броколи и сок од белог лука, добро промешати и пржити још два минута. На крају додати бујон, босиљак, сир и вратити пилетину у тигањ, смањити температуру и крчкати неколико минута.

Тестенину ставити у већу чинију, додати смесу пилетине и поврћа и лагано измешати. Служити топло.

Салата од бораније

(за осам особа)

Време припреме:

30 минута

Састојци: четири чена белог лука, један лимун, четири кашике уља, кг младе бораније, кашичица сенфа, мало соли и бибера.

Припрема: Боранију опрати, очистити и исећи на комадиће дужине око три сантиметра, па скувати у хладној води. Док се боранија кува, очистити бели лук и пропасирати га или ситно исецкати. У чинију са луком додати сенф, бибер, лимунов сок, па све добро измешати.

Скувану боранију оцедити и док је још топла прелити са 3-4 кашике уља и добро измешати (пажљиво да се не би распала). Боранију прелити припремљеним преливом и још једном добро измешати.

Шницле са поврћем

(за четири особе)

Време припреме: 45 минута

Састојци: осам свињских шницли, једна тиквица, струк празилука, 250 грама шаргарепе, 250 г грашка, кукуруза шећерца или младе бораније, главица морача (по укусу), једна келераба, 400 грама шампињона, со, бибер, две кашике маслаца, две кашике уља.

Припрема: Опрати и очистити поврће. Тиквице, празилук и шаргарепу исећи на колуге, а келерабу на коцке. Морач исећи на кришке, а печурке

на четвртине. Келерабу и шаргарепе бланширати око пет минута. Загрејати маслац и остатак поврћа пропржити

око пет минута. Процедити келерабу и шаргарепе, па их додати у шерпу с поврћем. Пржити још два минута. Посолити и побиберити.

Месо опрати, посушити и пржити на маслиновом уљу око пет минута са сваке стране, док не добије лепу румену боју. Извадити шницле, посолити их и побиберити.

Сервирати месо уз претходно припремљено поврће и украсити по укусу зачинским биљем.

Припремила: С. С.

ЖИТО И КУКОЉ

Није ни све што је добро, ни све лоше резервисано за старије или за млађе, и не могу се тако олако, генерално и паушално процењивати људи само према годинама – у фазону, они су млади, значи, не ваљају

Замисли, бакасице, шта се десило другарици моје другарице пре неки дан, а усред среде свих ових празника, у по бела дана: на пешачком прелазу у њеном крају, ни двеста метара од куће, и то на зеленом светлу за пешаке лупи је ауто и тресне је на асфалт. Није му било доста то што је оборио девојку, него добаци онако у пролазу констатацију да је мала у комаду, да он мора да жури у болницу код жене, требало би негде да је одвезе, али шта ће, жури, нема кад, извини се и... оджури. Запањене комшије сложиле фрку, не дају јој кући да иде, звали хитну, другарица која је била са њом колико год препаднута ипак је записала регистрацију аутомобила... Хитна се појавила, кажу, прилично брзо, одвезли је на ВМА, тамо су лекари звали полицију, њу снимили, увили јој колена које је највише настрадало и послали је кући. Полиција их је вратила „на лице места“ да покаже где се и како тачно све то издешавало, у међувремену су проверили таблице, нашли на кога је возило регистровано и да одговара по боји и моделу опису који су оне дале и крај приче за све њих. Девојка је, хвалим те Боже, сасвим добро, додуше, онако фино угрувана па је све боли данима, а ово ти све причам јер господин који је оборио на пешачком прелазу, и то док је било зелено светло за пешаке (!!!), није неки клинац који је прекјуче добио дозволу, него припадник старије генерације, кажу оне, нешто као мама и тата, а можда и мало старији, ту око шест банки.

А опет у моје се, као што знаш, дан пред новака, док су у колима на семафору у самом центру чекали зелено светло, закуцао позади неки ауто. Изашли и они и тај возач одмах из кола, а он, кажу моји, млад дечко, једва преко двадесет, препао се сав, пита јесу ли сви добро, одмах даје личну карту, телефон, све редом... каже, платиће поправку. Они искулирали, мама ко мама, питала га колико има година, од када вози, је л' он добро и тако то, и разишли се у миру. Колико ја знам, нису га ни звали после празника, није, кажу, велика штета. А и није стварно, ја узимала ауто пре неки дан и нисам ни приметила где је ударен док ми није тата прстом показао на то место.

Значи, још два доказа у прилог мојој теорији коју ти стално развијам да нису млади ти који су најгори и најневаспитанији и све друго нај у лошем смислу, као што је опште познато мишљење старије генерације о нама. Има и међу том „златном“ старијом генерацијом свакаких људи. Ти си ми бар увек говорила ону пословицу да у сваком житу има кукоља. Није ни све што је добро, ни све лоше резервисано за старије или за млађе, и не могу се тако олако, генерално и паушално процењивати људи само према годинама – у фазону, они су млади, значи, не ваљају. А, то опет значи – не поштују старије, не устају у превозу, боли их уво за све важно и вредно у животу... А ови старији су сви супер ликови: фини, културни, васпитани, пажљиви, брину о свему... Неће моћи баш тако да се све под-

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

веде под генерацију и решен проблем – ко је добар и брижан, а ко је неваљао и немаран.

У то име те молим да о свему овоме детаљно обавестиш своје другарице бакасице приликом јутарњег или поподневног кафенисања и да им потанко, од Кулина бана па до ситних цреваца, како већ умеш, препричаш како се ко понашао у тим несрећним ситуацијама – како младић, а како старији господин – а које су опет биле срећне утолико што су сви изашли живи и здрави из њих. (Мало оштећена кола се не рачунају јер, знаш како мама увек говори, „пусти кола, лим ко лим, то се купује, а све што се парама плаћа није скупље од нас“). Знаш да је твоје мишљење прилично цењено у клубу бакасица који се наизменично окупља у комшијским кућама више разговора него кафе ради (пошто сам својим очима видела како је разблажујете водом кад и мени кувате да не бих приметила да ви пијете нешто једва црно и слабо), па те у то име овлашћујем да будеш заступник нас младих, браниш нас и не даш на нас кад почну дрвље и камење на ову данашњу младеж. Могу и написмено ако треба овлашћење да ти дам, али немам данас баш времена да пишем, морам да јурим, знаш како је, били сви ови празници, мало се ленчарило па сад не „постизавам“ све што треба ако се строго не придржавам сатнице. Ђао, кис, знаш већ.

Бака Мара

ОТКРИЋЕ БРИТАНСКЕ МЕДИЦИНЕ

Тест који „предвиђа“ Алцхајмерову болест

Британски научници тврде да се ово обољење може открити и лечити још пре него што се појаве први симптоми и да се то може урадити уз помоћ два теста

Алцхајмерова болест, која људима у старијим годинама поступно одузима памћење, а на крају и идентитет, не мора у будућности бити таква претња од које страхују многи чим уђу у сениорске године. „Долазак“ болести од које пати све већи број старијих људи може се, према истраживањима британских научника, утврдити тестовима још пре него што се појаве њени први знаци.

– Изгледа да Алцхајмерова болест настаје много година пре него што се појаве први симптоми – изјавио је неуролог Џонатан Скот који се потпуно, научно и медицински, посветио изучавању и лечењу овог обољења.

Код људи који пате од Алцхајмерове болести долази до убрзаног губитка памћења и уопште менталних способности. Међутим, болест се, по речима др Скота, може раније, или боље речено на време, открити комбинацијом два уобичајена стандардна лекарска теста. „Лумбална пункција (узимање цереброспиналног ликвора, тј. мождано-мождинске течности) у комбинацији са магнетном резонанцом може препознати пацијенте са првим симптомима деменције“, закључак је научно-медицинског тима Неуролошког института при лондонском Универзитету College, на челу са поменути др Скотом.

Тест испитује два симптома: први – губитак, односно смањивање мождане масе, и други, вредности протеина амилоид који се код Алцхајмерове болести нагомилава у можданом ткиву. Још раније је утврђено да је за ову болест типичан управо губитак мождане масе и неубичајено висока потрошња амилоида која води паду његовог нивоа у ликвору.

Ова хипотеза је проверавана на групи од 105 добровољаца којима је тестиран ниво амилоида и истовремено скениран мозак уз помоћ магнетне резонанце да би се пратила његова маса. Утврђено је недвосмислено да се код људи који имају ниже вредности амилоида можданана маса смањује два пута брже. Такође, код ових особа је примећено да имају пет пута чешће ризични ген апоЕ4, као и вишу вредност протеина тау што је, такође, типично за људе са овим типом деменције. Откривањем пацијената који имају неправилне вредности амилоида и протеина тау и поменути ризични ген, може се идентификовати ризична

група која би одмах требало да почне са терапијом ради успоравања и евентуално заустављања болести.

Ребека Вуд из Фондације за истраживање Алцхајмерове болести недавно је изјавила:

– Били смо све до сада парализовани неспособношћу да на време откријемо Алцхајмера, зато би ови резултати могли означити прави прелом. Познато је да је лечење већине, ако не и свих болести много успешније ако почне раније. А то извесно важи и за Алцхајмера.

Исто мисли и докторка Ен Корбет из британског Друштва за Алцхајмерову болест која указује да ово што се сад открива анализом ликвора није било сасвим непознато ни раније, али се на томе није довољно радило.

И даље не постоји никакав тест за симптоме старачке деменције, што значи да, уствари и не постоји никакво превентивно, благовремено лечење деменције, иако се њена најчешћа (Алцхајмер) форма шири све брже и брже. У САД ће, како се предвиђа, број оболелих порастати са са-

Витамин Бе може успорити развој болести

Из Велике Британије је недавно стигла још једна перспективна идеја о лечењу ове болести, а то је да старије људе од деменције могу бранити редовне, високе дозе витамина Бе. Како тврде научници из Оксфорда, „допинг“ овим витамином може чак и за 50 процената успорити атрофију мозга код људи који болују од Алцхајмерове болести. „Уздамо се да ће ова једноставна и сасвим безбедна метода лечења успорити развој болести код многих људи који су на почетку боловања и имају мање проблеме с деменцијом“, стоји у једној британској студији посвећеној овом проблему.

дашњих пет на 13,5 милиона до 2050. А у Чешкој се, рецимо, број регистрованих оболелих од 2000. до 2008. повећао са 50.000 на 120.000. У свету сада, како се процењује, од ове болести пати око 37 милиона људи, али ће се тај број, с обзиром на брзо продужавање просечног животног века, нарочито у многољудним земљама (Кина, Индија, Бразил...) вишеструко повећати већ за деценију-две.

Деменција у Великој Британији тренутно погађа око 800.000 људи, од којих нешто више од половине, тј. 465.000 болује од Алцхајмерове болести. Укратко, једино решење заиста јесте оно о чему се у последње време све више говори – идентификовати болест у најранијем стадијуму. То ће омогућити научницима и лекарима да покушају да делују препаратима пре појаве и да, ако не могу да је зауставе, барем успоре њено напредовање. Јер, кључни проблем лечења деменције јесте управо дијагностиковање у фази превише одмаклој за свако лечење.

Милан Лазаревић

Искушења дугог живљења

Аустралија се прерачунава: колико ће да је кошта дуговечност њених житеља

Као и у другим такозваним западним друштвима, и у Аустралији је приметан тренд продужавања животног века. Према најновијим подацима Аустралијског бироа за статистику, мушкарац који је управо навршио 65 година може се надати да ће живети још 18 година, а жена истог доба још 21. Процена је при том врло умерена, јер не узима у обзир побољшања која ће се у идуће две деценије догодити у медицини и ономе што се назива друштвени стандард, што значи да неће проћи много пре него што савремени 65-годишњаци буду могли да рачунају да ће без проблема доживети деведесету...

Све ово су добре вести на које, међутим, сенку баца једно важно питање на које још нема одговора: ко ће да плати њихове пензије и да ли су држава и друштво спремни за ову промену, да би продужетак живота био нешто пријатно и здраво, а не сенилно, болесно и немоћно?

Као и друга западна друштва (премда је географски на истоку), и Аустралија пролази кроз већ познате демографске и социјалне трендове. Док је у 2006. било 14 милиона Аустралијанаца у добу између 14 и 64 године, које се дефинише као „радно доба“, и 2,7 милиона оних изнад 65, прог-

ноза је да ће до средине века број оних у радном добу порастати за само 50 одсто, на 21,5 милиона, док ће се број пензионера утростручити, на 8,1 милион.

То истовремено значи и да ће однос оних који својим радом издржавају једног пензионера са данашњих 5,2 опати на 2,6. Дилема политичких и економских планера је акутна, с обзиром на то да ће број старијих од 85 година, којима треба највише неге и медицинских услуга, са садашње 322.000 нарасти на 1,72 милиона.

Рачунице затим показују да ће дуговечност оптеретити државу у сваком погледу, али се у тамошњим дебатама указује да решење није само у повећању пореза, што може да наруши целокупно економско здравље нације, већ да постоје и други начини да се осигура будућност дуговечних.

Према анализама ОЕЦД-а, Организације за економску сарадњу и развој која данас има 34 чланице, Аустралија веома заостаје у односу на земље са којима се пореди у области пензијских реформи. Доба за престанак активног радног стажа тамо је још исто као и пре сто година – 65 година за мушкарце, док жене у пуну пензију могу са 64, а у превремену пензију се може и са 60, па и са 55.

У Аустралији постоји и једна одредба закона по којој су пензионери ослобођени главних пореских обавеза – дарежљива

мера донета у старим добрим временима – која сада оптерећује државни буџет јер му ускраћује знатан део прихода. Због овога је могућност раног одласка у пензију двоструко оптерећење – и разлог више да се у тој области нешто брзо мења.

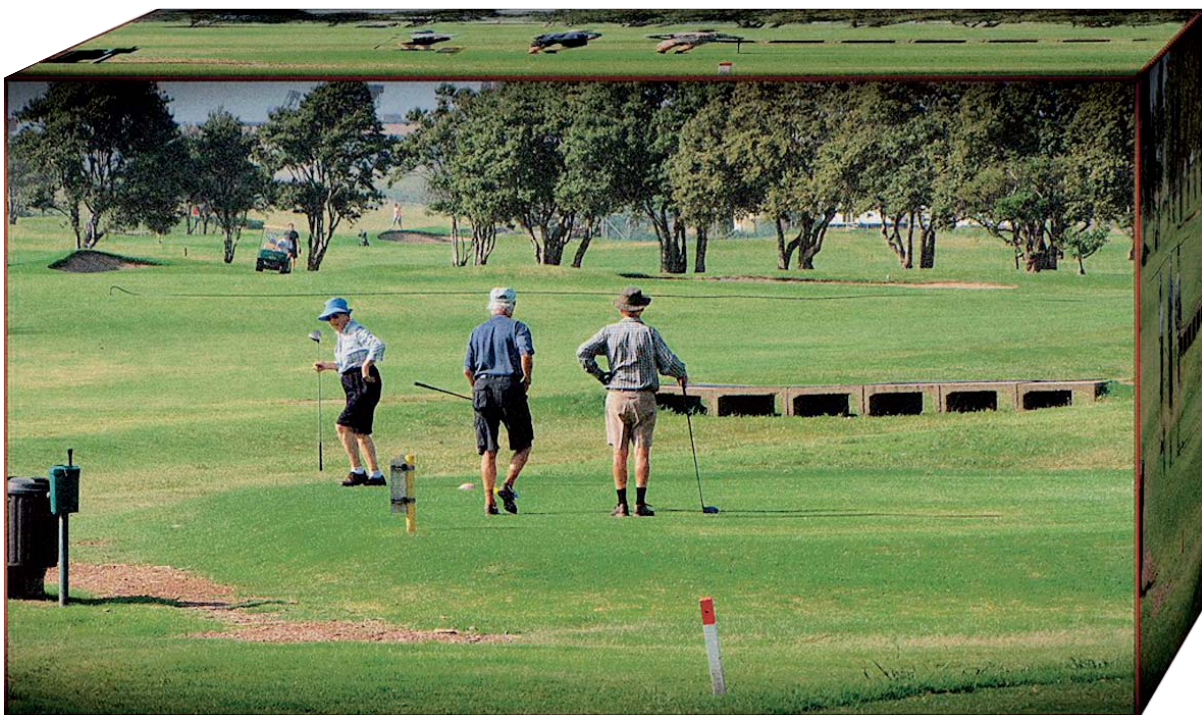
Конкретно, на дневном реду је идеја, коју промовише утицајни дневник „Сиднеј морнинг хералд“, да држава озваничи нешто што се у животу иначе већ збива. А збива се то да се Аустралијанци све дуже школују, све касније почињу да раде, све касније заснивају бракове (ако их уопште заснивају), све дуже у породици имају издржаване (који се школују) и све дуже отплаћују куће узете на хипотеку.

То практично значи да су са 65 година још у пуној радној снази, физички и ментално. И у ситуацији да им се одлазак у пензију једноставно не исплати: још имају децу која су несамостална, још нису власници својих кућа и – немају довољно уштеђевине за пензионерске дане.

У таквим околностима назире се и контуре велике реформе пензијског система – да се доња граница за пуно пензионисање до 2018. помери на 67 година, а затим на 70, до 2024; да се граница за пензије без пореза одмах помери на 65 година. И да се промовише култура у којој је каријера са 70 година и иза тога нешто сасвим нормално, па и пожељно.

Држава је на потезу.

М. Бекин

НОВОСАДСКА ШКОЛА „МИЛАН ПЕТРОВИЋ“ ДОБИЛА ВРЕДНУ ДОНАЦИЈУ ИЗ АУСТРИЈЕ

Поклон за особе са инвалидитетом

Школа за основно и средње образовање деце и омладине са посебним потребама, „Милан Петровић“ из Новог Сада, која пружа услуге и одржим особама са инвалидитетом, добила је 23. децембра, преко донације Републике Аустрије, асистивну опрему са информационо-технолошким помагалима за особе са инвалидитетом у вредности више од три милиона динара. Конкретно, ови најсавременији информатички и дигитални уређаји – неки се активирају и покретом ока, добијени су на основу стратешког партнерства Аустријске агенције за развој и Владе Војводине.

Ову вредну и корисну рачунарску опрему, која ће олакшати и унапредити наставни процес и помоћи особама са посебним потребама да се лакше укључе у савремене токове нашег друштва, представницима школе уручили су Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова,

и Клаус Капер, шеф Канцеларије за техничку сарадњу амбасаде Аустрије.

– Набавка најсавременије опреме и технолошких помагала за наставу у школи „Милан Петровић“ није обична донација, већ је реч о пројекту подршке лакшем, бржем, успешнијем и савременијем приступу захтевима деце са посебним потребама, који ће омогућити

да се оствари оно што називамо е-инклузија, односно лична и радна оспособљеност не само за овладавање савременом технологијом, него и њихово укључивање у све друштвене токове. Ово је само почетак тог процеса јер ће у новом објекту школе бити отворен и едукативни центар за незапослена лица, који ће представљати додатни искорак у обуци особа са

посебним потребама – рекао је Мирослав Васин.

У име донатора, Клаус Капер је истакао да је поменути опрема улагање у будућност ове деце, у њихове будуће вештине и знања, која ће им пружити задовољство и дати самопоуздање, омогућити лични развој и оспособити их за све захтеве савременог друштва.

Мирослав Мекеровић

РАЗГЛЕДНИЦА ИЗ РАЧЕ

Бољи живот није недостижан

Почетак производње електроопреме за аутомобилску индустрију у „Јура корпорацији“ у Рачи прилично је променио начин живота у овој општини. Не само да су обезбеђена додатна средства у буџету, већ се пораст стандарда осетио и код мештана који се баве услужним делатностима.

Запошљавање 1.300 радника за једну малу општину попут Раче постало је прави замајац општег раста друштвеног стандарда. Поред тога, пратећи инфраструктурни пројек-

ти, попут гасификације и уређења саобраћајница, полако од средине у којој доскоро није радио ниједан привредни колектив, стварају основ за бољи живот грађана. Изградњом потребне инфраструктуре створени су услови и за квалитетнију понуду будућим инвеститорима.

Пример Раче, где је била довољна једна права инвестиција за бољи живот, довољно говори о томе да је у Србији могуће створити услове за живот достојне 21. века.

М. Сантрач

КРАГУЈЕВАЦ

„Повеља за добро дело“ волонтеркама Црвеног крста

Волонтерке Градске организације Црвеног крста Крагујевца су добитнице „Повеље за добро дело“, коју додељује Удружење грађана „Сунце“. Захваљујући свом хуманитарном раду на програму бриге о старима „Помоћ телефоном“, многима су донеле радост и извукле их из усамљености.

Своје слободно време волонтерке Црвеног крста Крагујевца поклањају свима онима којима телефонски позив много значи. Оне годишње обаве више од осам хиљада телефонских разговора и 600 кућних посета. Пројекат „Помоћ телефоном“ реализује се већ пуних десет година.

М. С.

Рад у интересу чланства

Трећину укупног становништва неразвијене и сиромашне општине Сврљиг чине пензионери, њих око 5.000, који са релативно малим примањима (нешто мање од половине прима најнижу пензију), живе и помажу своје најближе. У просторијама Општинске организације Удружења пензионера на Бадњи дан је почео да ради клуб за најстарије Сврљижане. У одлуци о оснивању Клуба пензионера стоји да ће радити у интересу чланства, које је многобројно.

Основни задатак овог клуба, по речима председника Општинске организације Удружења пензионера Сврљига, Миленка Петровића, биће окупљања, заједничке акције, активности, путовања, помоћ у здравственој области, као и питање снабдевања ове популације. Петровић наглашава да је становништво општине Сврљиг претежно старачко и да му је помоћ неопходна. Она се реализује у сарадњи са Црвеним крстом Сврљига, локалном самоуправом, Центром за социјални рад и Домом здравља Сврљиг, а велики део активности реализује и Актив жена.

Сагледавајући целокупну ситуацију, која указује да је број сиромашних у

порасти, локална самоуправа је крајем прошле године од Министарства рада и социјалне политике добила шест милиона динара за два пројекта. Средства ће бити утрошена у програме за дневно и вишедневно збрињавање старих и сиромашних лица и за кућну негу. Очекује се и почетак рада кухиње Црвеног крста Сврљига са 350 оброка дневно. У удаљеним планинским местима делиће се

пакети хране. Носиоци ових послова су Црвени крст и Центар за социјални рад Сврљига, а корисници – лица у статусу социјалне помоћи – у највећем броју пензионери.

– Поред социјалних давања, у клубу ће бити организоване и прославе и спортске активности, све на добробит наших чланова – каже Миленко Петровић.

Слађана Ђорђевић

РЕНОВИРАН ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР У КРУШЕВЦУ

Нова купатила и инсталације

Током новембра прошле године у објектима Геронтолошког центра у Крушевцу завршена је адаптација унутрашњих инсталација водовода и канализације. То је подразумевало и замену дотрајалих када новим туш-кабинама и уградњу нових санитарних уређаја. Средства за ове радове – око девет милиона динара, обезбедило је Министарство рада и социјалне политике.

За руководство и кориснике услуга овог центра овакве акције већ годинама нису ништа необично. Прво су кухињско-трпезаријски блок и перионица пространим ходником повезани са амбулантом и стационаром у једну функционалну грађевинску целину. Ходник је застакљен, што обезбеђује довољно простора за цвеће у жардиње-

рама, а ту су и клупе за одмор корисника услуга.

Затим је замењена дотрајала кровна конструкција над свечаном салом и кухињом, а кров је добио лимени покривач. Уследило је инсталира-

ње система за благовремено откривање и јављање о могућем пожару и тињајуће целодневне расвете са путоказима за принудну евакуацију.

– После свих ових радова, објекти Геронтолошког цен-

тра у Крушевцу постићи ће још бољу функционалност. Центар се, иначе, налази у подножју Багдале, са погледом на планину Јастребац, па корисницима никада не недостаје чистог ваздуха. Из реке Расине, тачније са језера Ђелије, снабдевамо се квалитетном водом. Комфором који пружа, квалитетном и благовременом здравственом заштитом и сваковрсном услугом, наш центар је постао установа високе категорије. Цене услуга су релативно повољне, па није чудо што су за смештај овде заинтересовани не само становници Поморавља, већ и целе Србије – погодно наглашава Весна Лукић, директор Геронтолошког центра у Крушевцу.

Марко Челар

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА У ПЕЋИНЦИМА

Најбоље у Срему

Када дођете у Пећинце, седиште општине која је у Србији позната по вртоглавом развоју у последњој деценији, имате утисак да све добро функционише. Функционише, веле Пећинчани, захваљујући предузимљивој локалној самоуправи која води рачуна о инфраструктури, о запошљавању, социјално угроженима, која брине о здравству, култури, спорту... А, брине и о пензионерима.

Мир сремске равнице осећа се на улицама Пећинаца, а исто тако и у Општинском удружењу пензионера које је најбоље у Срему. Тамо све чланове и друге мештане који наврате у њихове просторије љубазно дочекују. У тој сремској општини живи близу 2.500 пензионера, од којих око 900 плаћа месечну чланарину од 200 динара. За разлику од многих других удружења у Србији, пећиначко нема финансијских проблема. Сва плаћања обављају преко жиро-рачуна, тако да постоји велико поверење пензионера у ово удружење.

– У разговору који смо имали са председником општине Пећинци, Синишом Вуковим, сазнали смо да ћемо у 2011. годи-

Слободан Плавшић

нери купили више од 3.000 пакета, односно 30 тона сухомеснатих производа и лиснатог теста, 2.500 килограма лука и пасуља и 8.000 килограма јабука. На време је у сва места пећиначке општине стигло и 2.250 кубних метара дрва. Пензионери огрев отплаћују у седам месечних рата и, како кажу, задовољни су његовим квалитетом. У Пећинцима и неколико других

усвојили Статут организације, а у августу су добили и решење о упису у регистар.

– Захваљујући локалној самоуправи пензионери су у 2010. имали бесплатан аутобуски превоз на подручју општине, а тако ће бити и у овој години – напомиње Слободан Плавшић, додајући да су задовољни и због тога што је петнаест пећиначких пензионера у прошлој години користило боравак у бањама о трошку Фонда ПИО.

За разлику од неких других удружења, у Пећинцима не организују игранке за своје чланове, иако имају простор. Кажу да нема интересовања, али да пензионерке из тог сремског места још како играју када оду у посету другим организацијама. У 2010. дружили су се са пензионерима у Сремским Карловцима и Лозници, са којима имају добру сарадњу, а организовали су и излет у Врњачку Бању. Када они примају госте, обавезно их одведу у Музеј хлеба у Пећинцима и на Обедску бару, јединствен резерват природе у Европи.

У Општинском удружењу у Пећинцима просторије су отворене свакога дана у

Пећинци под снегом

ни из буџета добити 450.000 динара, баш као што је било и прошле године. Знамо да нам на томе завиде многи у Покрајини јер смо на недавно одржаном састанку војвођанских пензионера у Врднику чули да поједине организације добијају годишње у својим општинама само 50.000 динара – истиче Слободан Плавшић, председник пећиначког Удружења.

Новац којим располажу допушта им да раде опуштено и помажу пензионерима да купују на отплату у неколико месечних рата. Тако су током 2010. године пензио-

села пензионери су на отплату могли да купе и посуђе и постељину.

Претходну годину памтиће и по томе што су успели да купе аутомобил својим средствима и уз помоћ локалне самоуправе. Кажу за „Глас осигураника“ да им је од тада олакшан рад на терену, да брзо могу стићи до сваког села и да се тек неколико удружења у Војводини може похвалити да има аутомобил.

У пећиначком Удружењу додају да су поносни што су у прошлој години завршили још два важна посла. У марту су

недељи. Од седам сати ујутро до поднева радним данима, али и викендом, пензионери могу да наврате и да се информишу о куповини на рате, да прочитају „Глас осигураника“ или попричају о актуелним спортским и другим догађајима. У овој општини пензионери имају просторије и у Шимановцима, Карловчићу, Дечу, Купиново и Брестачу, али су само у Ашањи отворене свакодневно, као у Пећинцима. Планирано је да у 2011. години и у другим селима пензионери добију своје просторије.

Д. Р.

Четврт века друштва ПЧЕСА

Од 1984. године, када су се на ченејском салашу код тета Јулке Брзак и Младенке Кузмановић састали заљубљеници војвођанске културно-историјске баштине, па до свечаности у згради Владе Војводине, 30. децембра нетом протекле године, прошло је четврт века. Довољно година да Културно-историјско друштво ПЧЕСА (Пролеће на Ченејским Салашима) ојача и развије се под будним оком и преданим радом тада професора Машинског факултета, а данас пензионера, др Веселина Лазића.

У ПЧЕСИ се окупљају угледни људи разних занимања – учитељи, доктори, професори, радници, сељаци, и сви други који су заљубљени у простор на коме су расли и где можда још живе, и свако, на свој начин, доприноси чувању сећања на прошлост села и салаша.

Прве године промовисан је зборник „Ченејски салаша“, друге године књига „Дуд“, треће „Багрем бели“... И тако, сваке године нова тема. Објављене су и књиге „Роми у Војводини“, „Сеоске и салашарске школе“, „Стари занати“, а следећа ће бити „Винарство у Војводини“.

Увек дивно дружење

У ових двадесет пет година сваку нову књигу пратио је и етно-фестивал, изложбе фотографија, изложбе ликовних радова предшколаца и основаца из свих

крајева Баната, Бачке и Срема, као и пешачење до салаша, а установљене су и награде од којих је најжељенија Златно гушчије перо.

И. Прец

ЗНАЧАЈНА КЊИГА ЛЕСКОВАЧКИХ ЛЕКАРА

Квалитет живота у старости

„Квалитет живота особа старијег животног доба“, назив је књиге др Вукашина Ристића и др Милана Левија, која је недавно промовисана у Лесковачком културном центру. О књизи су, поред аутора, говорили проф. др Живан Стојковић, историчар, Никола Јовановић, професор књижевности, др Светислав Крстић, лекар, и Слађана Младеновић, социолог и уредник у Лесковачком културном центру.

– Дело двојице познатих лекара зналачки је писано и има обиље драгоцених података који одсликавају актуелни тренутак и побуђују на озбиљна размишљања о томе колико смо водили рачуна о онима који су стварали ову заједницу и да ли и сада довољно бринемо о њима – оценио је проф. др Живан Стојковић.

Врло похвалне оцене о књизи изнео је и професор књи-

жевности Никола Јовановић, уз најважнији закључак да је старијим људима, нарочито онима који су усамљени или живе у забитим селима, најпотребнија нежна рука и топла реч.

– Нажалост, у ово време велике економске, моралне и сваке друге кризе на

то се заборавља – вели Јовановић, који сматра да друштво које тежи социјалној правди не би смело да маргинализује особе у трећем добу.

Др Ристић и др Леви су, како је истакнуто на промоцији, са више аспеката оцењивали стање и положај особа у познијем животном добу, уз оцену да се не води довољно рачуна о најстаријим становницима Србије и да су прилике посебно тешке у најнеразвијенијим крајевима и на сеоском подручју.

– Најпре је било потребно одредити дијагнозу, а онда прописати терапију са медицинског, социолошког, културолошког и сваког другог становишта. Задатак није био нимало лак, али верујем да смо га др Леви и ја успешно обавили – каже др Вукашин Ристић, добитник бројних награда за досадашњи рад у низу хуманитарних организација.

Д. Коцић

Др Ристић и др Леви

ПОМОЋ БОЛНИЦИ „СТЕФАН ВИСОКИ“ У СМЕДЕРЕВСКОЈ ПАЛАНЦИ

За срећну будућност

Културно-уметничко друштво „Света Петка“ из Смедеревске Паланке поткрај прошле године организовало је, по другом путу, хуманитарни концерт за потребе Дечијег одељења овдашње Опште болнице „Стефан Високи“, под називом „За срећну будућност“. Поред чланова КУД „Света Петка“, на овом концерту наступила су и културно-уметничка друштва „Абрашевић“ и „Гоша“, музичка школа „Божидар Трудић“ из Смедеревске Паланке и специјални гост са естраде, Драган Пантић Смедеревац.

По речима Зорице Ђорђевић, председника Друштва, и Животе Тројановића – Буце Перушке, председника УО КУД „Света Петка“, сав приход од хуманитарног концерта уплаћен је болници „Стефан Високи“. Тројановић и Ђорђевићева кажу да ће оваквих хуманитарних концерата бити и у овој години.

Сл. Костантиновић

ПРОКУПЉЕ

Баловићима почасно чланство

Удружење пензионера Прокупља, на основу одлуке Извршног одбора, установило је почасне легитимације пензионерима члановима који су током радног века несебичним залагањем помагали другима и афирмисали овај град.

Прве почасне легитимације Удружења пензионера са ознакама 001 и 002 додељене

су брачном пару Јелени и Добривоју Баловићу, лекарима у пензији.

Др Јелена и др Добривоје Баловић током службовања у здравственим институцијама у Прокупљу несебичним радом, залагањем и ентузијазмом помагали су болеснима у Топлици. Поред лечења пацијената на дечјем одељењу прокупч-

ке болнице, односно Општој служби Дома здравља, Јелена и Добривоје су радили и на здравственом просвећивању становништва овог краја.

– Док смо радили добијали смо многа признања. Радује нас да нас многи нису заборавили, а прве почасне легитимације Удружења пензионера за нас су драге и представљају

велику част – кажу Баловићи којима су представници Удружења почасне легитимације уручили у њиховом дому.

По речима председника прокупачких пензионера, Мирољуба Коцића, заслужним Прокупчанима – пензионерима почасне легитимације биће додељиване и у наредном периоду.

Ж. Д.

АПАТИН

Први гости у Дому

Станари Дома за старе и пензионере у Апатину често се радују посетиоцима. Стару годину испратили су неколико пута, увек са другим гостима који су желели да својим најстаријим суграђанима покажу да мисле на њих.

Првих дана у 2011. години активисти Општинске организације инвалида рада провели су неколико сати дружећи се са корисницима Дома, којима су донели и пригодне дарове.

И. М.

ЈАГОДИНА

Поклони за најсиромашније

Удружење пензионера у Јагодини је за стотину својих најсиромашнијих чланова, по избору месних организација, поводом новогодишњих и божићних празника, уручило поклон пакете са основним намирницама.

– Намирнице су купљене од новца Октобарске награде Скупштине града, коју је Удружење добило прошле године, у износу од 50.000 динара, и од чланарине – изјавио је председник Извршног одбора Удружења, Радован Јовановић.

Он је напоменуо да пакети садрже пет килограма брашна, килограм соли, литар уља, два килограма шећера, два килограма пасуља, килограм пиринча, три килограма јабука...

– Живи се тешко и свака помоћ нашим пензионерима је драгоценост, а многим је од самог садржаја важније то што неко брине о њима – оценио је Јовановић.

Удружење пензионера у Јагодини основано је 1945. године, има 2.600 чланова, док на подручју Јагодине живи 15.430 пензионера. Председник Извршног одбора је истакао веома добру сарадњу са Скупштином града и градоначелником Драганом Марковићем Палмом. Захваљујући Скупштини града, пензионери Јагодине имају бесплатан превоз аутобусом, сиромашни пензионери не плаћају лекове, а бесплатан је и превоз тежих болесника до здравствених центара, као и појединачна помоћ. Радован Јовановић је подсетио и да је прошле године Скупштина града за 750 пензионера обезбедила четвородневни одмор у Грчкој.

Д. А.

КРАГУЈЕВАЦ

Божићна изложба рукотворина

У Свечаном салону зграде града Крагујевца уприличена је традиционална божићна изложба ручних радова корисника Завода за смештај одраслих „Мале пчелице“.

Ова изложба организује се сваке године на другој локацији у граду, јер је њен основни циљ социјализација корисника и њихово представљање заједници на један леп начин, кроз креативност коју они свакако поседују. На овогдишњој изложби представљени су радови корисника Завода који су настали у оквиру три радионице – кројачке, креативне и радионице домаће радности.

М. С.

Божићни пакетићи

Град Крагујевац је и ове године финансирао набавку две хиљаде божићних пакетића за крагујевачке малишане, који су дистрибуирани у четрнаест црквених општина у граду: Аеродром, Виногради, Сушица, Станова, Мале пчелице, Стара црква, Илићево, Белошевац, Грошница, Бресница, Корићани, Ердеч, Епархија шумадијска и Саборна црква.

Ово је шеста година како град поводом божићних празника дарује малишане пригодним пакетићима, а дарови су стигли у породице са више деце, као и у оне које се налазе у тешкој материјалној ситуацији.

М. С.

ТРСТЕНИК

Уочљиви на културној мапи

Културно-уметничко друштво „Прва петолетка“ негује аматеризам и штити српску културну баштину, чува углед и традицију пуних шездесет пет година. Генерације и генерације стваралаца аматера чинили су да Трстеник и околина буду уочљиви на културној мапи не само Србије, него и Европе. Докази су бројне награде и признања, као и више од три хиљаде јавних наступа.

– Посебно смо задовољни оствареним резултатима у протеклој години: гостовали смо у Грчкој, Мађарској, Немачкој, Норвешкој, Италији, Украјини, Швајцарској, Бугарској, Турској, Румунији... На Међународном фестивалу фолклора у Украјинском граду Киревогороду, на коме је било 600 учесника из више од 20 земаља, освојили смо прво место и гран при фестивала. То нам је дало велики подстрек за даљи рад – рекао је Душан Стевановић, председник Друштва. Он је истовремено изразио захвалност члановима КУД-а, челницима ХК „Прва петолетка“, општини Трстеник и другим фирмама које су дале велики допринос раду овог друштва.

Д. И.

ТУРИЈА

Кобасица за нови рекорд

Место Турија, недалеко од Новог Сада, познато је по традиционалној манифестацији „Кобасицијада“. Сваке године направи се кобасица за Гиниса, а она која се прави за ову годину биће дугачка 2.027 метара. Кобасица ће се продавати на метар који ће коштати 400 динара.

– За добру кобасицу је потребно свињско месо од крмача са фарме. Што су крмаче теже, то је боље јер је месо зрелије. Свињском месу се додају со, бибер и паприка – истиче Мирослав Медулић, професионални месар који 27 година учествује на „Кобасицијади“.

За ову манифестацију, која се одржава последњег викенда у фебруару, сваке године влада све веће интересовање, и то не само у Војводини. У Турији сви мештани праве кобасице и жељно очекују ово такмичење за које се чуло далеко – у земљи, али и у иностранству.

А. Б.

ЗЛАТИБОР

Добродошлица деци Краљева

Стотину ученика и њихових наставника из краљевачких основних школа „Чибуквачки партизани“, „Димитрије Туцовић“ и „Вук Караџић“, боравили су пред крај године седам дана у Коначишту „Спорт трим“, у туристичком насељу Караула на Златибору. Уживајући на овој лепој планини, малишани из Краљева су накратко заборавили недаће недавног разорног земљотреса у њиховом крају.

Ову хуманитарну акцију помогла је и локална самоуправа у Чајетини тако што је госте из Краљева ослободила плаћања боравишне таксе, а из Туристичке организације „Златибор“ су се побринули да малишани упознају многе знаменитости ове планине. Тако је, осим боравка у познатом туристичком центру, за госте из Краљева организована и незаборавна посета живописној Стопића пећини у Рожанству и Музеју на отвореном – Старом етно селу у Сирогојну.

М. П.

РУМА

Певали „Рождество“

Становници румског Геронтолошког центра „Срем“ и запослени свечано су обележили Божић у присуству гостију из локалне самоуправе. У програму су учествовали чланови хора ГЦ „Срем“ под диригентском палицом професора Дарка Ђокића, а стихове су говорили корисници – песници Емилија Миљковић и Милош Мијушковић.

Празник су корисницима и гостима честитали директорка установе, Марија Станојчић Срака, и председник општине Рума, Горан Вуковић.

– У овој установи веома брину о старим лицима, а добро је да су и корисници укључени у бројне активности. Сваке године се реализују нови пројекти зарад квалитетнијег живљења у ГЦ „Срем“. До сада је локална самоуправа директорки и корисницима пружала углавном моралну подршку, а трудићемо се да убудуће стигне и финансијска. Желим вам да ову годину проведете у здрављу, миру и добром расположењу – истакао је председник општине Рума.

На свечаности поводом обележавања Божића прочитане су и поздравне речи епископа сремског Василија, које је поводом празника упутио Геронтолошког центру „Срем“.

Д. Р.

ТОПЛИЦА

Топличани – Краљевчанима

Топлички пензионери, чланови општинских организација у Прокупљу, Куршумлији, Блацу и Житорађи, одлучили су да, у границама својих финансијских могућности, помогну колегама у земљотресу погођеном Краљеву.

На последњој седници Окружног одбора пензионера Топлице донета је одлука да се Општинској организацији пензионера у Краљеву упути помоћ у износу од 25.000 динара.

– Ми располажемо веома скромним материјалним средствима. Ипак смо одлучили да колегама из Краљева упутимо помоћ од 25.000 динара. То нису нека велика средства, али су од срца и знак су искреног пријатељства – казали су председници општинских одбора топличких пензионера пошто су донели јединствену одлуку о овој помоћи. Помоћ је већ уплаћена и послата у Краљево.

Ж. Д.

ПЕЋИНЦИ

Мерење притиска

Општинско удружење пензионера у Пећинцима организује једном недељно за своје чланове мерење крвног притиска, а једном месечно и контролу шећера у крви.

– У сарадњи са Центром за социјални рад ова акција се изводи у нашим просторијама сваке среде, од осам до десет часова. Задовољни смо јер је заинтересован велики број пензионера – истиче Слободан Плавшић, председник пећиначког Удружења.

Према речима Мирјане Јефтић, медицинске сестре која је ангажована у пројекту Центра за социјални рад, месечно се прегледа око 150 пензионера, а дешава се да појединих дана нема ни тренутка паузе.

Сваки пензионер има свој картон, тако да се уредно води документација о утврђеним вредностима. Током зиме већи је број старих особа које долазе у пећиначко Удружење да контролишу притисак и шећер у крви. Међу њима је недавно била и Лепосава Стојиљковић.

– Долазим једном у три месеца јер се на срећу добро осећам. Здравље ми допушта да радим у башти и у пољу, а све би било још боље када би цене робе у продавницама и дажбине за комуналије биле ниже – каже ова пензионерка из Пећинаца.

Д. Р.

СРЕМ

Прослављен Божић

Најрадоснији празник обележен је и на подручју Срема, где су свечарски тон давали и вертепи и губе, а у појединим местима и коњаници. После поделе бадњака у православним храмовима, младићи прерушени у вертепе и губе ишли су на Бадње вече од куће до куће, певали песме и изводили представу о Христовом рођењу. Укућанима су честитали Божић, а они су их, како обичаји налажу, частили храном, пићем и новцем. И тако до касних ноћних сати. У појединим селима било је више група вертепа, тако да се у многим домовима неколико пута орила песма.

Првог дана Божића у неколико места у Срему младићи су на коњима пролазили улицама, а отворене капије на кућама означавале су позив у дворишта домаћина, који су их дочекивали и частили пићем.

По традицији, и овог седмог јануара мештани су увече на улицама ложили ватру око које су се окупљали, слушали музику и грејали се куваним вином.

Фотографије за наш лист снимљене су у Краљевцима, селу у румској општини, где је Божић, као и у другим местима, свечано обележен уз богату трпезу.

Д. Р.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Ко то тамо пуца (и зашто)

Доба празника... време када би требало да уживамо, будемо опуштени, задовољни и мирни у својим домовима у кругу породице. Тако треба да буде и за то се сви припремамо, али сваке године ту лепу празничну атмосферу око Божића и Нове године кваре суграђани који воле да пуцају. И то из свих расположивих оружја. Од петарди, мањих, већих, преко неких топовских удара и ваздушних пушака и пиштоља до, бога ми, правог правца тог наоружања. Понекад ми се чини да се једино не пуца – из топова. И то не из обзирности према суграђанима, већ ваљда њих ипак немају по кућама.

Пуцало се и раније, пре две, три, четири деценије, и, пошто ја одавно памтим, сећам се да је после сваке Нове године, поред лепих снимака са дочека, следдио и тужни биланс недужних људи које је у сопственој фотељи испред телевизора стрефио залутали метак неко новогодишњег веселка из комшилук.

Тада се то најчешће догађало у новобеоградским блоковима јер је ту било највише станова војних лица. Сада више нема правила. Пуца се свуда и на све стране, а човек треба да седне и погађа ко и чиме пуца. Јесу

ли то јаке петарде или убојито оружје. (Што не значи да и петарде не могу да буду убојите.) Петарде бацају у ходнике стамбених зграда где одјекују за све паре којима су плаћене, на прагове станова чији укућани до плафона скоче кад пукну, а поцрнела улазна врата ничим не могу да оперу до следећег фарбања. И сироте животиње су испрепадане па цвиле и дрхте после сваке „експлозије“.

До петарди разних врста сада је врло лако доћи: Кинези који нас снабдевају свим и свачим нуде и велики избор пиротехнике. И поред свих упозорења колико могу да буду опасне игре оваквим „играчкама“, родитељи ипак попусте дечијој кукњави да им купе који комад јер „сви имају, цео разред и сви у крају“. Па кад већ купе деци, купе и себи, и ето веселја за комшилук.

Знам да се о овоме писало и пише сваке године, али опет ме сва та пуцњава која траје већ више од две недеље (на време почну а нико неће први да престане) потпуно излудела, па, ето, да и ја дам свој допринос онима који настоје да ову ружну празничну навику искорене.

Срђан Андрејевић, Београд

Некад и сад

Извештај о пословању

Средишњи уред за осигурање радника једини је носилац осигурања по закону о осигурању радника од 14. маја 1922. године који то осигурање врши преко својих месних органа. Средишњи уред води одвојене рачуне, евиденције и статистике за сваку грану осигурања. Предложене закључне рачуне за пословну 1934. годину прегледао је Надзорни одбор Средишњег уреда за осигурање радника и о томе поднео Равнатељству извештај. Чланови надзорног одбора прегледали су на темељу статута по управи уреда предложене закључне рачуне за пословну годину 1934. Исте су са главним и помоћним књигама сравнили и сагласнима про-

нашли, па предлажу Равнатељству Средишњег уреда да их прихвати и одобри.

(Средишњи уред за осигурање радника у Загребу, Извештај о пословању за 1934. годину, Загреб, 1935)

Финансијски план

Финансијским планом за 2011. годину, који је усвојио Управни одбор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, предвиђено је пословање са једног а не са три рачуна како је до сада био случај. Приходи који су планирани су за шест одсто већи него у 2010. години, и износе 498,8 милијарди динара. Од тога би на рачун Фонда од доприноса требало да буде уплаћено 253 милијарде динара, а од дотација и трансфера је планирано 236 милијарди динара. Планом је предвиђено и да пензије ове године порасту укупно око седам одсто. У јануару би повећање износило два одсто, у априлу 2,95, а у октобру би пензионерима требало да буду повећана примања за још два процента.

Ј. О.

Недовољно за старосну пензију

? Радица Бабић – Алексинац: Рођена сам 1960. године и имам 18 година и девет месеци радног стажа. Остала сам без посла као технолошки вишак, а и фирма у којој сам радила је убрзо отишла у стечај. Да ли са овим радним стажом могу да остварим право на старосну пензију и са колико навршених година живота стичем право на старосну пензију?

Одговор: Под претпоставком да ће најављене законске измене бити на снази и за десет година када Ви навршавате 60 година живота, моћи ћете да остварите право на старосну пензију. Довољно би било и 15 година стажа осигурања, али 18 година и девет месеци стажа Вам не омогућава ранији одлазак у пензију.

Ранији одлазак у пензију је могућ једино са пуним стажом осигурања који сада износи 35 година и то ће бити довољно још наредне две године, а минималне године живота су 53 године, што ће такође важити до 2013. године. Од 1. 1. 2013. године ова граница ће расти сваке године за по четири месеца.

Услов за пензију

? Дара Р. – Београд: Због тешке материјалне ситуације морала сам рано да почнем да радим, тако да сам ове године у августу напунила 35 година стажа и имам 50 година живота. Сазнала сам да тек 2013. године могу да остварим право на пензију. Стално се причало о испуњењу једног услова, а сад се каже да жена мора да има и минимум 53 године живота да би могла да иде у пензију. Да ли је то тачно?

Одговор: Вероватно Вам је познато да је управо ова ситуација код жена осигураника са пуним пензијским стажом од 35 година била предмет спора приликом доношења већ усвојених измена Закона о ПИО. На крају је одлучено да се старосна граница од 53 године живота за жене и 35 година стажа осигурања не подиже још две године од дана ступања на снагу законских измена. То ће потрајати

до краја 2012. године, а већ од 2013. за жене осигуранике ће почети да се подиже старосна граница и потребне године стажа осигурања за одлазак у старосну пензију. И један и други услов ће се подизати за по четири месеца на годишњем нивоу. Према подацима које сте навели у писму, Ви ћете испунити услове за пензију 2013. године када навршите 53 године и четири месеца живота.

У пензију по сили закона

? С. П. – Ниш: Рођена сам 1953. године, имам 36 година радног стажа и испуњавам услов за одлазак у пензију. Социјалним програмом нуђен ми је одлазак у пензију, што нисам прихватила због година живота. Када ја стичем право за одлазак у пуну пензију? До колико година живота могу да радим? Када по сили закона морам да се пензионисам? Осећам се способном да могу и даље да радим.

Одговор: Ви сте стекли услов за пензију још прошле године када сте навршили 35 година стажа осигурања и имали сте свакако више од 53 године живота. Ово је, наравно, само законска могућност, али не и обавеза за одлазак у пензију. Ваше је законско

право да радите до 65. године живота када ће Вам се и по сили закона раскинути радни однос. Ово све важи само под идеалним условима, тј. ако у међувремену не постанете технолошки вишак или не дође до неких других промена код Вашег послодавца.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Накнада за туђу негу и помоћ

? Мирко И. – Земун: Од 2008. године сам у инвалидској пензији са телесним оштећењем од 90 процента, а установљена ми је и дијагноза – васкуларна деменција. Тражио сам на основу болести новчану накнаду за туђу негу и помоћ и по решењу првостепене комисије сам одбијен. Жалио сам се другостепеном органу вештачења и чекам одговор. Да ли инвалидски пензионер са ТО 90 одсто и дијагнозом Ф 01 има право на новчану помоћ и негу другог лица? Такође сам тражио и поновно утврђивање степена телесног оштећења.

Одговор: Право на накнаду за туђу негу и помоћ могу остварити осигураници и корисници пензија који не могу самостално да обављају основне животне радње као што су храњење, облачење, одржавање хигијене, затим слепа лица, они који три пута недељно иду на дијализу итд. То да ли је Ваше здравствено стање такво да Вам је неоп-

ходна нега и помоћ другог лица, процењује лекар вештак првостепеног, односно другостепеног органа вештачења. Једно је постављање дијагнозе, а друго је процена стадијума болести осигураника, односно корисника пензије, и утицај болести на способност болесника да самостално задовољи основне животне потребе.

Права удовца

? Мирослав Савић – Шабац: Рођен сам 19. 12. 1955. године. На евиденцији за запошљавање сам од 1998. године и немам никаква примања. Супруга ми је преминула 19. 11. 2009. године. У моменту смрти била је у радном односу. Подносио сам захтев за породичну пензију и добио сам одговор да не испуњавам услове, тј. нисам имао навршене 54 године живота, по новом закону. Да ли је усвојен нови закон и да ли и када ја стичем право на породичну пензију?

Одговор: Тачно је да је према законским изменама које су ступиле на снагу још 2006. године за удовца прописано, као услов за остваривање права на породичну пензију, у 2009. години 54 године живота у моменту остваривања права. То практично значи да је у моменту смрти супруге требало да имате 54 године, а то је уједно и услов за остваривање права уопште, тј. ако не испуњавате овај услов, а у породици нема деце којој сте Ви законски

старалац и која имају право на породичну пензију заједно са Вама, Ви не можете уопште да остварите право ни по старим ни по новим законским прописима. Само коришћење пензије уз дете би могло да Вас уведе у право на породичну пензију. Сада, у 2011. години, услов је 55 година живота за удовца, а наредних година ће се старосна граница подизати за по шест месеци, све до 2017. године када ће бити потребно 58 година живота.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ДАВАЊЕ БЕЗ НОВЧАНЕ НАКНАДЕ	СПЛЕТКА, ТРАЧ	ОДВАЉЕНИ ДЕО СТЕНЕ НА ПУТУ	СУРОВОСТ	ИМЕ ГЛУМЦА БАРТОНА	МЕДИТЕРАН- СКА БИЉКА (МН.)	ПОТВРДА НЕЧЕГА
МЕСТО КОД НЕВЕСИЊА							
РАНИЛИ ИТАЛИЗАН- СКИ ПЕВАЧ, СЕРЂО							
СТАБЉИКА НИСКЕ БИЉКЕ							
ВАРЕЊЕ ХРАНЕ У ЖЕЛУЦУ							
УРЕЗИВАЊЕ СЛИКА У ЛИНОЛЕУМУ							
СИМБОЛ СРЕБРА			ОЗНАКА СМЕДЕРЕВА ИМЕ ВИНАВЕРА			ОДСЕЧАК ЛОПТЕ	СПОРИ, ИНЕРТНИ
ОТАЦ ОД СУПРУГЕ					КИЛОТОНА (СКР.) СТАНОВНИК БАТАЈНИЦЕ		
СИМБОЛ АЗОТА		ОЗНАКА ТОНЕ КАРТАШКА ИГРА		НОЋНИ ЛОКАЛ ПАСТИРСКА ПЕСМА			
СРЕДСТВО ЗА ОТАПАЊЕ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СТРУЧЊАК ГРАЂЕ ТЕЛА БОКСЕРСКИ КЛУБ (СКР.)						
ЧИСТИТИ МОКРОМ КРПОМ							
РУСКО МУШКО ИМЕ							МЕСТО У ВОЗВОДИНИ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	УРЕЂАЈ ЗА КОПИРАЊЕ ВРСТА ВИНО- ВЕ ЛОЗЕ					ОЗНАКА ЗА ЛИТАР ОБЛАСТ У КИНИ	
СИМБОЛ КИСЕОНИКА		ПЕСМА, МЕЛОДИЈА РАДИТИ СА ПЛУГОМ					
ХРВАТСКИ ПИСАЦ, АНТЕ							
СИМБОЛ АРГОНА			ИМЕ ГЛУМИ- ЦЕ ТАРНЕР ВАЗАРСТВО (СКР.)				
ЖИВОТИЊА КОЈА ЖИВИ НА ТАВАНУ							
ОТАЦ (СЛОВ.)				ЖЕНСКО ИМЕ ОЗНАКА АУСТРИДЕ			
ОТРОВНИ ГАС						ОЗНАКА ЗА КАРАТ	

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: статори, ременар, еманати, ћелија, н, гс, рк, Ана, сив, Немет, а, ор, Тавр, великан, Ада Кале, матор, гле, ов, обла, ир, д, Анета, ип, тром, налив, атомист, амонал, лк, НАТО

Доскоци

Лако је преписати добар афоризам.
Код нас се умире мушки. Без лекова и анестезије!
**Наше је само оно што другима дамо. Осим вла-
сти.**
Од свих парница, најкомпликованија је бракоразвод-
на.
У политичким водама најбоље пролазе гусари.
Држава је мафијашима одузела аутомобиле. У крађе
ће морати да иду пешице.

Раде Ђерговић

Мито

Мене подмиђују малим парама. Дају ми пензију.
**Ја сам особа са посебним потребама зато што је
моја пензија ометена у развоју.**
Једино ми здравље није добро. Све остало је лоше.
**Држава која има овако добро плаћене функци-
онере, не треба да брине о запошљавању омлади-
не.**
Од оних који не умеју да се изражавају, не могу да до-
ђем до изражаја.
**Већи успех је имао у каријери него у школова-
њу.**
Изддрљив сам. Уживам кад ме други издржавају.
**Откад је свет постао глобално село, наша села су
почела да изумиру.**
Постао сам превртљив. Окренуо сам се себи.
**Живимо у њиховој сенци, али смо далеко од хла-
довине.**
„Идем графитом кроза зид“, рече глава.
Милен Миливојевић

